

УЧБЕНИЦИ 1–4.
РАЗРЕДА

Учење на даљину или
из школских клупа?

СВЕЈЕДНО –
уз квалитетне уџбенике
Новог Логоса и
свеобухватну подршку
наставнику

Разредна настава

2022/23.

У НАРЕДНИХ **45 МИНУТА** ОБУХВАТИЋЕМО СЛЕДЕЋЕ ТЕМЕ:

- Практично **искуство из учионице**;
- Како уџбеници ИК Нови Логос од 1. до 4. разреда **наставу чине једноставнијом**;
- Како **лакше одржати час** уз дигиталне уџбенике;
- Како свеобухватни додатни материјали за наставнике **смањују ваше радно оптерећење**.

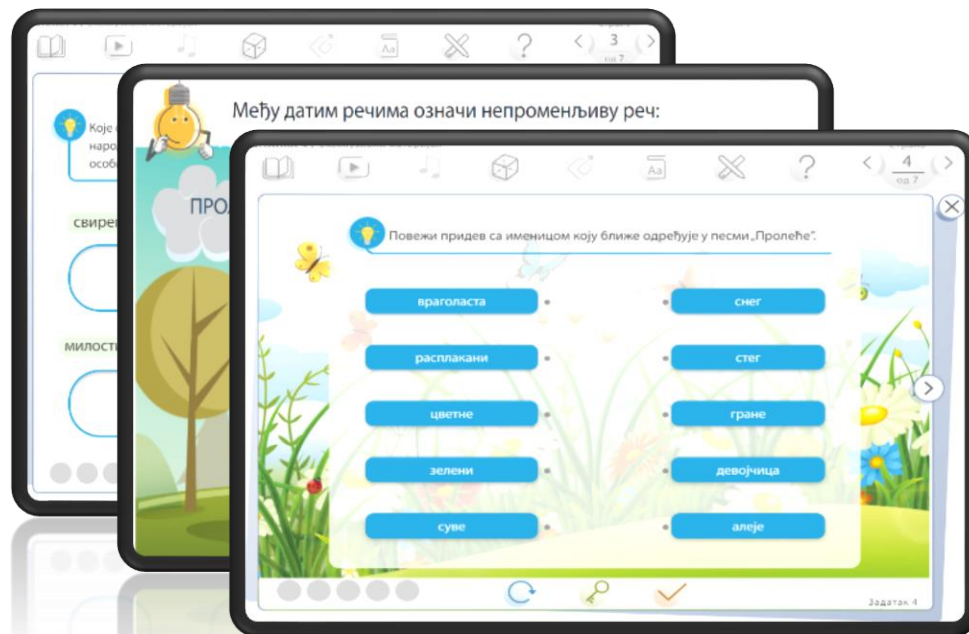

У КОМПЛЕТУ ЗА УЧЕНИКЕ

Уџбенички комплет за 4. разред

Дигитални уџбеници
И БЕЗ ИНТЕРНЕТА!

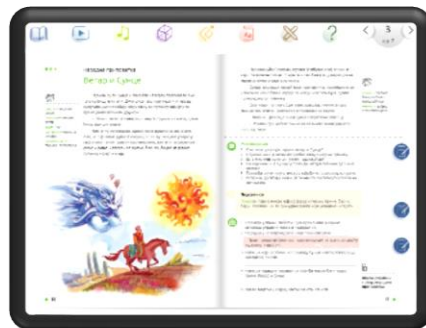
преко **2000** мултимедијалних
садржаја

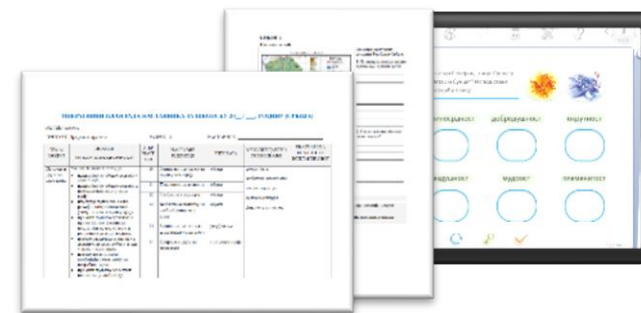
Бесплатан уџбенички комплет

Дигитални уџбеник

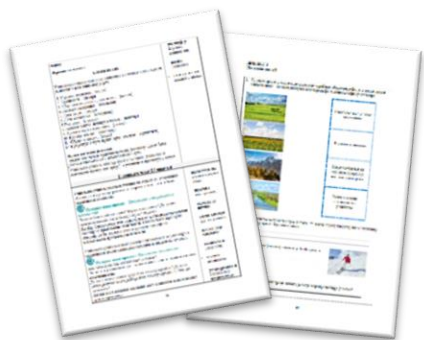

Прилагођени месечни планови и готови материјали за онлајн наставу

У КОМПЛЕТУ ЗА НАСТАВНИКЕ

Приручник са дневним припремама

Одштампани тестови

Приручник за Пројектну наставу

Образовна академија

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

СРПСКИ ЈЕЗИК

1. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Наташа
Станковић Шошо,
Маја Костић,
Душка Милић,
Татјана Митић

Ауторски тим:
Наташа
Станковић Шошо,
Маја Костић

2. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 7 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Наташа Станковић Шошо,
Маја Костић, Јелена Срдић,
Душка Милић, Татјана
Митић

3. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 7 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Наташа Станковић Шошо,
Маја Костић, Јелена Срдић

4. РАЗРЕД

НОВО!

+ СЕТ ОД 3 КАРТИЦЕ
+ МАПА КЊИЖЕВНИХ ПОЈМОВА
+ МАПА ПОЈМОВА ИЗ ГРАМАТИКЕ
И ПРАВОПИСА

Ауторски тим:
Наташа Станковић Шошо,
Соња Чабрић, Јелена
Срдић, Зорана Петковић

ЛЕКТИРА

КОМПЛЕТ
КЊИГА
ЗА СВАКИ РАЗРЕД

1. РАЗРЕД

ЛЕКТИРА ЗА 1. РАЗРЕД

Јован Јовановић Змај: *Песме за децу*
Езоп: *Басне*
Доситеј Обрадовић: *Басне*
Жан де Ла Фонтен: *Басне*
Загонетке лаке за ђаке прваке

2. РАЗРЕД

ЛЕКТИРА ЗА 2. РАЗРЕД

Народне умотворине лаке за ђаке другаче
Десанка Максимовић: *Бајке*
Ханс Кристијан Андерсен: *Бајке*
Кратке приче за децу

3. РАЗРЕД

ЛЕКТИРА ЗА 3. РАЗРЕД

Браћа Грим: *Бајке*
Бранко Ћопић: *Доживљаји мачка Тоше*
Народна бајка Баш-челик
Народне умотворине лаке за ђаке трећаче

4. РАЗРЕД

ЛЕКТИРА ЗА 4. РАЗРЕД

Креативне игре лаке за ђаке четвртаче
Бранко В. Радичевић: *Песме о мајци*
Александар Поповић: *Пепељуга*
Јохана Шпири: *Хајди*

5 ОДЛИКА ЧИТАНКЕ КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- Представља **ризницу** лирских, епских и драмских текстова
- **Богата** дидактичко-методичка апаратура и **повезивање садржаја** унутар самог предмета, као и међупредметно повезивање
- Многобројни **занимљиви задаци**
- **Систематизација градива** кроз различите типове активности
- Изузетни **дигитални уџбеници**

1 Ризница лирских, епских и драмских текстова

● ● ●

Gvido Tartalja

Podela uloga

Lica: REDITELJ, MIRKO, PAVLE, BRANKO, MILE I DEVOJČICA

(Na pozornici je sto za kojim sedi reditelj, koji pred sobom drži neke hartije. Sa desne strane su stolice na kojima sede dečaci i devojčica.)

REDITELJ: Sada, drugovi, kada ste saslušali sadržaj komada koji ćemo izvoditi na školskoj priredbi, hajde da pređemo na podelu uloga, a onda ćemo početi sa probom. Slažete li se?

SVI: Slažemo! Slažemo!

REDITELJ: Dobro, da počnemo. Da vidimo ko će u našem komadu igrati magarca?

(Nastane tajac. Svi dečaci čute pokunjeni i oborene glave. Nakon kratke pauze.) Dakle, drugovi, pitam vas: Ko će igrati magarca? Hajde, neka se javi ko će, pa da pređemo na druge uloge. Nemamo vremena da gubimo. (Dečaci i dalje sede onako i čute. Devojčica se smeška.) Drugovi, nemojmo tako. Hoćemo li da igramo ovaj komad ili nećemo? Nećemo valjda da ga odbacimo zato što ne možemo da podelimo uloge. Hajde, Mirko, hoćeš li ti?

MIRKO: A ne, ne, ja ću igrati vučjaka. Umem svojski da lajem i da režim. Bolji čuvar kuća ne treba. Eto: vau, vau, vauuuu.

REDITELJ: Dobro, onda ti, Pavle.

PAVLE: Izvini, ja ću biti lav. Ja mogu da riknem da me čuju odavde do zoološkog vrta. A onda se tamo sve zveri pokunje i skupe, a samo mi lav odgovara: Uuuu...

REDITELJ: Dobro, onda ćeš ti biti lav. Ali ko će biti magarac? Branko, hoćeš li ti?

BRANKO: A ne, ja ću biti lovac. Ja sam najbolji strelac u razredu.

(Pokazuje dečju pušku, koju je do tada držao između nogu.) Evo, ja se od ove svoje puške ne odvajam ni danju ni noću.

REDITELJ: Ma dobro, drugovi. Neko ipak treba da igra magarca, ako ne želimo da otkажemo našu tačku. Mile, hoćeš li ti?

MILE: Ja ću igrati pajaca. (Naglim pokretom zapraši puderom lice i onda izlazi pred rediteljev sto.) Prevrtaću se sve ovako.

● 94

tajac – tišina
pokunjen –
neraspoložen,
potišten
svojski – dobro, kako
treba

Једним кликом до аудио-записа путем **QR кода**.

(Prevrtaću se sve ovako.)

Кад мати сања

Не сања мати обичне снове.
И зато тако немирно дише.
У њеном сну падају кише.
У њеном сну децу лове.

У сну се њени прсти грче.
Образи бледе, усне коре.
Сања људе како трче,
за нечији живот се боре.

Не сања мати ко други људи.
Јер усред сна болно јечи.
Сања – болесника лечи.
И место њега, њу боле груди.

У сну понекад, отвори очи.
И гледа плаво, у незнану.
И хтела би лудо да скочи
за децом што тону у бездану.

У њеном сну зима снежи.
Ил' суша скори дења уста.
И вук из бајке ужасно режи
преко расута поља, пушта.

Зато се мати срећно смеши
када се будиш из сна грозна.
На твој образ у њен длан теши
невољне. Ал' ко ће то да дозна!

Успаванка за мајку

Спавај... спавај...

Ноћ украде зоре.
А дубоко море
Син твој плугом оре.

Спавај... спавај...

И тобија спава
У издисај рата.
Преко поља равна
Сунце јаше ата.

Спавај... спавај...

Сва сечива тупа
И под грлом жита.
А све зделе пуне
И сва деца сита.

Спавај... спавај...

Ноћ заје без ука.
На рамену света
Твоја блага рука.

скорити се –
стврднути се,
крутити се
бедан – понор,
провалија
плуг –
пољопривредно
оруђе за орање
земље
тобија – војник
који рукује топом
ат – коњ
здела – чинија
ука – хука, бука

183

Овако конципиран уџбеник негује **љубав** ученика **према читању** и настави српског језика и књижевности.

Илустрације и фотографије на креативан начин прате књижевне текстове и остале садржаје.

2

Богата дидактичко-методичка апаратура

Учимо нешто ново

Када се књижевно дело (роман, приповетка) би се приказало на позорници, то се назива. На тај начин се ствара ново уметничко дело.

Повезујемо

Роман *О думејти и срећи* Јасминке Петровић. На основу његових мотива настала је прва јест Нови Зеланд, чија је премијера од 2011. године. Но то није све, по мотивима и срећи снимљен је и филм „Злогонје“ режисера Милковића. Овај филм је проглашен за фестивалима у Торуну, Херцег Новом и глумци награђена су на филмским фестивалима у Приштини и Злину.

У школи

ЖУЋА: Једва чекам да те видим у школи.
ЛАРА: Зашто?
ЖУЋА: Зато што ми се свиђаш.
ЛАРА: Нисам то знала.
ЖУЋА: Нисам ни ја. Али ето, у школи нове.

Разликујем се од других

Сви ми понекад имамо утисак да смо различити. Али твој случај је ипак посебан. Разумљиво је да ти то тешко пада. Можда патиш због нечега што се види: усвојен си, родитељи твоји су незапослени, окружен си људима који су другачији од твојих. Али, зашто због тога имаш утисак најгори?

Подсети се

Стих је један ред у песми. **Строфа** је састављена од неколико стихова. Песма може имати једну или више строфа.

Кад би мени дали један дан,
ја га не бих потрошио сам.
Пола дана ја бих дао неком
ко је добар, а случајно сам.

Строфа

Стих

„Потребно је време да би се пријатељство развило и много труда да би трајало. Кад једном нађеš новог пријатеља, пружи му подршку и охрабренје, буди одан и саосећајан. То је оно што сви желимо и што нам је свима потребно [...].“

„Ако неко каже нешто паметно на času, или се лепо обуче, или направи добар помет на utakmici, реци му то. Сви волимо да будемо окружени онима који цене наше добре особине или оно што смо урадили. Придружи се. Укључи се у спортски тим, иди на audiciju за bend, пријави се за рад у школским novinama, придружи се некој организацији која се бави питањима од значаја за твоју средину. Пријатеље чеš најлакше стећи ако будеш био окружен / била окружена онима који имају иста интересовања као ти.“

(Aleks Dž. Peker, *Druženje, izlasci i zabavljanje*, odlomak)

Неша сveznalica

SUZANA: Који је главни град Mozambika?
NEŠA: Maputo.
SUZANA: Ко је написао *Malog Princa*?
NEŠA: Egziperi.
SUZANA: Ко је најлепши на свету?
NEŠA: Ти, naravno.
SUZANA: Нешо, ти си заиста најпаметнији ученик у школи.“

(Igor Kolarov, *SMS priče*, odlomak)

Seti се неке ситуације у којој си био усамљен / била усамљена. Опиши како си се тада осећао/осећала и шта си желео/желела.

Разговарамо

1. Где живи Pipi?
2. Шта све сазнајеш о њој?
3. На основу чега се све може закључити да је Pipi била необична?
4. Шта је у њеном изгледу посебно упадљиво?
5. Зашто су и описни prideв *duga* и именца *čarapa* уз vlastitu имену Pipi написани великим словима?
6. Размисли, па објасни зашто је Pipi volela да лаже.
7. Какав је Pipin ljubimac?
8. Navedi osobine Pipi Duge Čarape.
9. Шта све сазнајеш о Tomiju i Aniki?
10. Navedi njihove osobine.

Учимо нешто ново

Portret је опис физичког изгледа lika. Prilikom opisivanja Junaka književnog dela pokušavamo da dočaramo rečima njegov izgled i osobine (npr. pametna, vredna, radoznala, čudna, maštovita, pričljiva, povučena, nesigurna itd.).

„Kosa joj je bila boje šargarepe, upletena u dve čvrste pletenice, nos je imao oblik krompirića, a lice išarano pegama. Ispod nosa behu neobično široka usta sa zdravim, belim zubima.“

(Astrid Lindgren, *Pipi Duga Čarapa*)

Ako želiš da saznaš šta je sve Pipi doživela, pročitaj roman *Pipi Duga Čarapa*.

Otkrivamo i stvaramo

1. Zamisli Pipi, njenog ljubimca i nove drugare. Nacrtaj ih.

2. Uradi zadatke u *Radnoj svesci* na str. 128–131.

opis, portret, roman za decu

Садржаји богате дидактичко-методичке апаратуре **усмерени су ка остваривању исхода**. Такође су у функцији **повезивања садржаја** унутар самог предмета, као и међупредметног повезивања.

3 Многобројни занимљиви задаци

1. Уради задатке у *Радној свесци* на стр. 84 и 85.
2. Реши загонетке.

а) Пуна тепсија златних колача.

в) Ноћу шетам, светлост лијем;
Дању спавам, слатко снијем;
Често мењам облик лица,
Имам круну од звездица.

б) Једна грудa воска
цијелом свијету
доста.

г) Из планине ницало,
Чак у море тицало.

Шта се ствара иње?

Водена пара се налази у ваздуху око нас иако је ми не видимо. Ако је температура испод нуле, водена пара се претвара у слој светлуцавих ледених кристала, ознатих као иње. Иње се обично отопи на јутарњем унцу."

(Одломак из илустроване енциклопедије *Питанеа и одговори*)

На нашој планети иста вода се креће у непрекидном икласу. У рекама, језерима и морима њу загрева унчева топлиота. Због тога она испарава и претвара се у невидљиви гас, водену пару. Топла водена пара одиже се високо у атмосферу, где је хладније. Настају итне капљице или ледени кристали који плоче у виду блака. Ови облаци се спајају, постају већи и из њих адају киша или снег. Киша и испопљени снег теку у еке, језера и мора и непрекидни циклус се наставља. [...] Дању и ноћу, зими и лети, Сунце различитом ичином загрева разне делове Земљине површине. [...] ко је површинска температура испод нуле, водена ара се претвара у слој светлуцавих ледених кристала, ова појава се назива мраз."

(Одломак из Дечеје илустроване енциклопедије *Планеја Земља, прилагођено*)

1. Уради задатке у *Радној свесци* на стр. 84 и 85.
2. Реши загонетке.

а) Пуна тепсија златних колача.

в) Ноћу шетам, светлост лијем;
Дању спавам, слатко снијем;
Често мењам облик лица,
Имам круну од звездица.

б) Једна грудa воска
цијелом свијету
доста.

г) Из планине ницало,
Чак у море тицало.

прича, загонетке

Учимо нешто ново

Лирске песме у којима преовлађују родолјубива осећања (љубав према завићају, припадност одређеном народу или земљи, спремност да се отаџбина чува и брани) називају се **родолјубиве песме**.

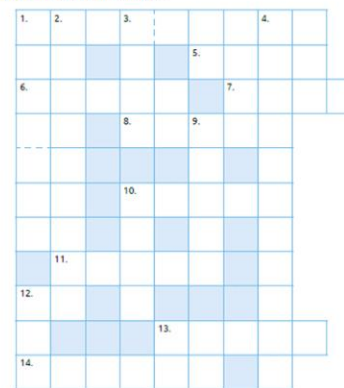
Покaжи колико познајеш своју земљу и попуни укршеницу. Потражи одговоре на географској карти Србије.

Усправно

1. Назив највећег града у Војводини.
2. Назив места које се налази на ушћу реке Колубаре у реку Саву.
3. Назив реке која је десна притока Западне Мораве.
4. Назив града у Шумадији који се налази у подножју планина Букулја и Венчац.
9. Назив реке која је највећа притока реке Save у коју се улива близу Sремске Раће.
10. Назив реке која протиче између планина Златар и Златбор.
12. Град у западној Србији.

Водоравно

1. Назив града који се налази у Рашком округу.
5. Назив планине која се налази у западној Србији.
6. Назив града који се налази у подножју Вршацких планина.
7. Назив реке која се улива у Дунав код Београда.
8. Назив планине која се налази на југу Србије између река Топлице и Јабланице.
10. Назив града у Златборском округу кроз који протиче река Дeтинја.
11. Планина код Београда.
13. Назив града који се налази у централном делу Шумадије.
14. Планина у југозападној Србији, западно од Рашке.

родолјубива песма

Мотивишу ученике за рад и помажу у провери разумевања прочитаног и усвојености нових садржаја.

4 Систематизација градива кроз различите типове активности

ИГРОМ КРОЗ ЗНАЊЕ

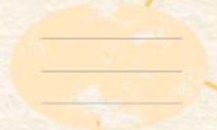
На основу наслова књижевног дела одреди да ли се ради о лирској песми, прозном или драмском тексту.

Молишва за маму, Момчило Моша Одаловић
Космонаутичка бисма, Мирослав Антић

а)

в)

Слава, Дејан Алексић

б)

Срце, Едмондо де Амичис
Дејекцијско срце, Весна Алексић

ПОКАЖИ ШТА ЗНАШ

1. Подвуци поређења у наведеној строфи.

„И вече је као од фила.
Отвара мати прозор у шир.
Одједном бујне цели свемир
као најслађа ванила.“

(Бранко В. Радичевић,
Кад мајки меси медуњаче)

2

2. Напиши на линијама колико стихова имају наведене строфе.

- а) Спавај... спавај...
- б) Ноћ украде зоре.
А дубоко море
Син твој пљугом оре.

(Бранко В. Радичевић, Усијаванка за маму)

2

3. Подвуци речи које се римују у наведеној строфи.

Не сања мати ко други људи.
Јер усред сна болно јечи.
Сања – болесника лечи.
И место њега, њу боле груди.

(Бранко В. Радичевић, Кад мајки сањо)

2

4. Повежи линијом ликове са делима у којима се појављују.

- а) Страхинча
 - б) Јелена
 - в) Енрико
 - г) баба Гина
 - д) госпођа Жана
 - ђ) Боле
- Слава, Дејан Алексић
Дејекцијско срце, Весна Алексић
Срце, Едмондо де Амичис

6

5. Подвуци особине које испољава мајка у Песмама о мајци Бранка В. Радичевића:

брижност, пожртвованост, незаинтересованост, племенитост, посвећеност, грубост, нежност, неодговорност.

4

Креативна слагалица

Одговори на питања и сложи креативну слагалицу у пару са вршњаком из клупе. Када тачно одговорите на сва питања склопићете маштовиту слагалицу.

1. Који манастир на Светој Гори су основали Св. Сава и његов отац Св. Симеон?
2. Који манастир је као своју трећу задужбину подигао Стефан Немања?
3. Који је манастир саграђен је око 1210. године по налогу тадашњег великог жупана Стефана Првовенчаног?
4. Како се назива манастир код Пријепоља који је подигао краљ Владислав?
5. Како се назива једна од најпознатијих фресака са фотографије?
6. Како се назива манастир код Новог Пазара који је саградио краљ Урош I?
7. Како се назива црква на Косову која је подигнута заслугом краља Милутина?
8. Како се назива задужбина краља Стефан Немање?
9. Како се назива задужбина кнеза Лазара?
10. Како се назива задужбина кнегиње Милице?
11. Који манастир је задужбина деслота Стефан Првовенчаног?
12. Који је манастир подигнут око 1410. год.

У прилогу читанке налазе се три креативне слагалице.

5 Изузетни дигитални уџбеници

СТРАНА 4 / Ексклузивни материјал

Које особине испољава ветар Северац, а које Сунце у народној приповетки „Ветар и Сунце“? Испод сваке особине превуци одговарајућу слику.

свирепост немилосрдност

милостивост бездушност

СТРАНА 4 / Ексклузивни материјал

Товар носи, коњ није, иглом боде, шваља није?

СЕНКА	ЈЕЗИК	ШАРГАРЕПА	КОПРИВА
ЛАВ	ПАПИР И ОЛОВКА	МРАК	ЈЕЖ
ВОСАК	САНКЕ	СЛЕПИ МИШ	РУКАВИЦЕ

СТРАНА 4 / Ексклузивни материјал

Повежи придев са именицом коју ближе одређује у песми „Пролеће“.

враголаста	снег
расплакани	стег
цветне	гране
зелени	девојчица
суве	алеје

Задатак 4

5 ОДЛИКА ГРАМАТИКЕ КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- Прегледан и савремен уџбеник, **добро методички обликован**
- **Креативност и оригиналност** у приступу
- Прилагођени, занимљиви и разноврсни примери и **текстови из домаће и стране литературе**
- Многобројни **занимљиви задаци**
- Олакшана **систематизација градива**
- Изузетни **дигитални уџбеници**

1 Прегледан и савремен уџбеник, добро методички обликован

Доследно пропраћена концепција постављена у претходним разредима.

Подсети се

Врсте речи

Покажи шта знаш...

Пре него што почнеш да учиш о врстама речи, хајде да се подсетиш оних врста и подврста речи које си до сада научио/научила.

Именице

1. Допуни реченицу:

...закружи властите именице у следетим реченицама.

а) Када су се 1893. године срели у Београду, Јован Јовановић Змај је рекао Николи Тесли:

„Чим смо те видели, одмах смо се наелектрисали“.

б) Књижевник Доситеј Обрадовић, по рођењу је добио име Димитрије, које је променио у Доситеј, у манастиру Хопово.

дећим реченицама.

но нио у

да се пог сле су међу ен триви

Милутин Миланковић, „Кроз васиону и векове“, одломак

Запамти о врстама речи следеће...

Врсте речи су: **именице, придеви, заменице, бројеви и глаголи.**

Именице су речи које означавају/именују бића, предмете и појаве. Оне се деле на: **заједничке, властите, гравивне и збирне.** Именице могу бити мушког, женског или средњег рода. Оне имају два броја: **једнину и множину.**

Јован сакупио **лишће** и **песак** у **кофе** док **дува** **ветар**.

Властита именица која именује биће, мушког рода у једнини	Збирна именица средњег рода у једнини	Гравивна именица мушког рода у једнини	Заједничка именица која именује предмет, женског рода у једнини	Заједничка именица која именује појаву, мушког рода у једнини
---	---------------------------------------	--	---	---

Придеви су речи које ближе одређују/описују именице. Они се деле на: **описне, присвојне и гравивне.** Придеви могу бити мушког, женског или средњег рода. Они се слажу са именицом у роду и броју.

Митар је носио **банетов** шешир, **довене** кломпе и **велико** буре.

Присвојни придев, мушког рода једнине	Гравивни придев, женског рода множине	Описни придев, средњег рода једнине
---------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------

Личне заменице су речи које **упућују** на неког или нешто. Постоје личне заменице за **једнину** и **множину**.

Ја волим сок!
Ти си стигао.
Он неће доћи?
Она се радује.
Оно лети.

Ми нисмо стигли.
Ви сте овде?
Они се такмиче.
Оне су брзе.
Она долазе?

Бројеви су речи којима се означава колико тачно има нечега (основни бројеви) и које је по реду неко биће, предмет или појам (редни бројеви).

У учионици је седело неколико ученика: **три** дечака и **пет** девојчица.

Никола је седео у **другој** клупи до прозора.

Редни бројеви **Описни бројеви**

Провера претходно стечених знања.

Након провере следи подсетник на важна правила.

1 Прегледан и савремен уџбеник, добро методички обликован

----- Промена именица

Прочитај састав и размисли шта је у њему неправилно.

Хранилица за птице

Прошле седмица смо имали час природе и друштва у школском двориште. Договорили смо се да од пластичне флаша направимо лепе хранилице за птицама.

Различите флаши је вредна учитељице пробушила гвозденим маказе. Моји сналажљиви другарима су сипали ситно зрневље унутра, а кроз оба мала отвора су прогурали две дрвене варјача. Уско грло флаше смо закачили дебелим канапу. На крају смо флашу закачили за најнижу грану дрвета.

Сада, свако јутрима уживамо док посматрамо живахне врапчићи

и састав и размисли шта је у њему неправилно.

Хранилица за птице

Прошле седмица смо имали час природе и друштва у школском двориште. Договорили смо се да од пластичне флаша направимо лепе хранилице за птицама.

Различите флаши је вредна учитељице пробушила гвозденим маказама. Моји сналажљиви другарима су сипали ситно зрневље унутра, а кроз оба мала отвора су прогурали две дрвене варјача. Уско грло флаше смо закачили дебелим канапу. На крају смо флашу закачили за најнижу грану дрвета.

Сада, свако јутрима уживамо док посматрамо живахне врапчићи и док посматрамо разнобојне семенка.

Уз помоћ учитељице забавила си да се у саставу именице не слажу са осталим именицама. Усмено исправи грешке.

Именице су променљиве речи. Могу се јавити у различитим облицима.

1. Допуни реченице одговарајућим обликом именице БАКА.

Ја волим _____, Хеј, _____, ту сам!
Очекујем поклон од _____, Јурим _____
у загрљај! Путујем у Лесковац са _____, Живеле све
_____ на свету!

2. Групиши дате именице према роду и броју.
свеска, таласи, јастуче, имена, гром, руже

а) Именице у једини

б) Именице у множини

в) Именице мушког рода

г) Именице женског рода

д) Именице средњег рода

3. а) Повежи именицу са одговарајућим глаголом.

Голуб причам.
Голубовима гледам.
Голуба храним.
Голубове кљуца.

б) Прочитај добијене реченице у овом задатку под а). Напиши која се именица јавља у различитим облицима у свим реченицама.

Да ли знаш?

Код неких животиња се оба пола означавају именицом једног рода, нпр. риба, орао, мува, корњача.

4. У следећим реченицама подвучи неправилно употребљене именице, а затим их у загради напиши правилно.

На хиподрому су се тркали коњеве, а публика је бодрила своје миљенике. (_____)
Хоће ли опет улицама јурити деца на бицикловима? (_____)

2 Креативност и оригиналност у приступу

Занимљива питања и креативни задаци подстицајни су за ученике.

Прилагођени, занимљиви и разноврсни **примери и текстови** из домаће и стране литературе.

---- Предикат

- а) Пажљиво погледај фотографију, а затим пуним реченицама одговори на питања која се налазе испод фотографије.

Милош Ана Влада Мања Весна

Шта ради Весна? _____
 Шта ради Милош? _____
 Шта ради Ана? _____

- б) Подвуци једном линијом субјекте у реченицама које си записао/записала у овом задатку под а).
 в) Заокружи глаголе у реченицама које си записао/записала у овом задатку под а).

Предикат је главни реченични члан који казује шта ради вршилац радње (субјект).

У служби предиката најчешће се налазе **глаголи**.

- Телефон је непрестано звонио.
- Такмичење почиње у девет сати.
- Сутра ћемо ићи на пецање.
- Глорија устаје у седам сати.
- Санкали смо се, скијали и грудвали.

Предикат који чини глагол назива се глаголски предикат.

Глагол у таквом глаголу
 • Ти лепо проводи времена
 • Марија је проводи времена
 • Пливачи проводи времена
 • Мношине

Глагол у служби

Реченица

Радијем се

Кумови су прославили

Позваћете

шест сати.

1. Подвуци де

а) Учитељ г

б) Гости су

в) Школска година почиње у септембру.

г) Прекосутра ћемо имати генералну пробу.

Разликуј врсту речи од службе речи!

Врсте речи су: именице, заменице, придеви, бројеви и глаголи. И оне имају различите службе у реченици. Тако **именице** и **заменице** у реченици могу имати службу **субјекта**, а **глаголи** службу предиката, и то **глаголског**.

Пример	Врста речи	Служба речи (= реченични члан)
Марко <u>ради</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат
Марко <u>је</u> јуче <u>радио</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат
Марко <u>ће</u> сутра <u>радити</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат

Разликуј врсту речи од службе речи!

Врсте речи су: именице, заменице, придеви, бројеви и глаголи. И оне имају различите службе у реченици. Тако **именице** и **заменице** у реченици могу имати службу **субјекта**, а **глаголи** службу предиката, и то **глаголског**.

Пример	Врста речи	Служба речи (= реченични члан)
Марко <u>ради</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат
Марко <u>је</u> јуче <u>радио</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат
Марко <u>ће</u> сутра <u>радити</u> задатке.	глагол	(глаголски) предикат

4. Напиши правилно на линије у трећој колони имена ликова из датих дела:

Дело	Писац	Лик из дела
„БЕЛА ГРИВА“	Рене Грјо	БЕЛА ГРИВА
„ОЛДАНИНИ ВРТОВИ“	Гроздана Олујић	МИШЦИЦА
„ТРНОВА РУЖИЦА“	Браћа Грим	ТРНОВА РУЖИЦА
„МАЛИ ПРИНЦ“	Антон де Сент Егзипери	МАЛИ ПРИНЦ

Да ли знаш?

КАКО СУ НАС МЕЊАЛИ ЦРТАНИ ФИЛМОВИ?

Пинк Пантер – ружичасти пантер живи још од 1963. године, али је тек годинама касније добио свој цртани филм и потпуни лик. Морнар Попај – готово да нема детета које не памти како Попај убацује спаваћу из лименке у грло као од шале. Заљубљен је у Оливи. А у цртаном су, поред њих двоје, и Пера Ждера и Ваџа. Пера Детлић – њега је осмислио цртач Волтер Ленц, 1940, након што се вратио са одмора, на којем је њега и његову супругу деноноћно „гњавио“ један детлић. Пчелица Маја – несташна пчелица која у авантуре иде са својим најбољим пријатељем Павом.

(„Блиц“, 16–17. фебруар 2020, одломак, прилагођено)

- Волиш ли да гледаш цртане филмове? Сећаш ли се неких цртаних филмова које си гледао/гледала кад си био/била баш мали/мала? Наведи њихове називе. Јесу ли ти познати неки од следећих цртача: Пена Прасе, Брзи Гонзалес, Трансформерси, Блејз, Сунђер Боб Коцкалоне, Симпсонови, Ципелић? ☺

Уради задатке у Рагној свесци на 51. и 52. стр

ЗАПАМТИ пишање имена људи и животиња из уметничких дела

3 Олакшана провера знања

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ - ВРСТЕ РЕЧИ

1. Пажљиво прочитај следећи текст.

Мали Страхивиња је лето провео код баке Мире, у Крчедину, поред брзог Дунава. Она се томе много радовала. На дунавској обали се играо са друговима. Они тамо беру траву и гране, од чега праве гнезда. Од песка и камења праве две кућице. Прву ће украсити пластичним машинама. Другу ће оградити оградом од прућа.

а) Из текста препиши по једну заједничку, властиту, збирну и градивну именицу и одреди јој род и број.

	Именице	Род	Број
Заједничка			
Властита			
Збирна			
Градивна			

б) Из текста препиши по један глагол у прошлом, садашњем и будућем времену и одреди му лице и број.

	Глагол	Лице	Број
Прошло време			
Садашње време			
Будуће време			

в) Из текста препиши по један описни, присвојни и градивни придев и одреди им род и број.

	Придев	Род	Број
Описни			
Присвојни			
Градивни			

г) Из текста препиши две личне заменице, одреди лице у којем се налазе и број.

Заменице	Лице	Број

д) Из текста препиши три броја и одреди им врсту.

Бројеви	Врста

2. Подвучи непроменљиве речи у реченици.

Возићу бицикл по...

3. Препиши писани записи цифарама.

ДРАГА НЕНО, ПОЧЕТВРТОГ РАЗРЕ...

4. Подвучи тачно написане речи.

а) Имам два капе.

б) Јелена је баша.

в) Младен јуче је...

г) Нисмо ја хтела...

5. Исправи грешке.

јелена лена јор...

ученица основне...

њена бака је воје...

за ускрс је допут...

мокрањевој ули...

цветковића. на т...

сада гелиста док чека другарицу, нишлијку невену.

Порука за тебе

36-31

Твоје знање је одлично!

30-25

Имаш врло добро знање.

24-19

Добро ти иде, али можеш још боље.

18-13

Нека ти учитељ/учитељица помогне!

12-0

Пробуди се, време је за учење!

Порука за тебе

36-31

Твоје знање је одлично!

30-25

Имаш врло добро знање.

24-19

Добро ти иде, али можеш још боље.

18-13

Нека ти учитељ/учитељица помогне!

12-0

Пробуди се, време је за учење!

4 Олакшана систематизација градива

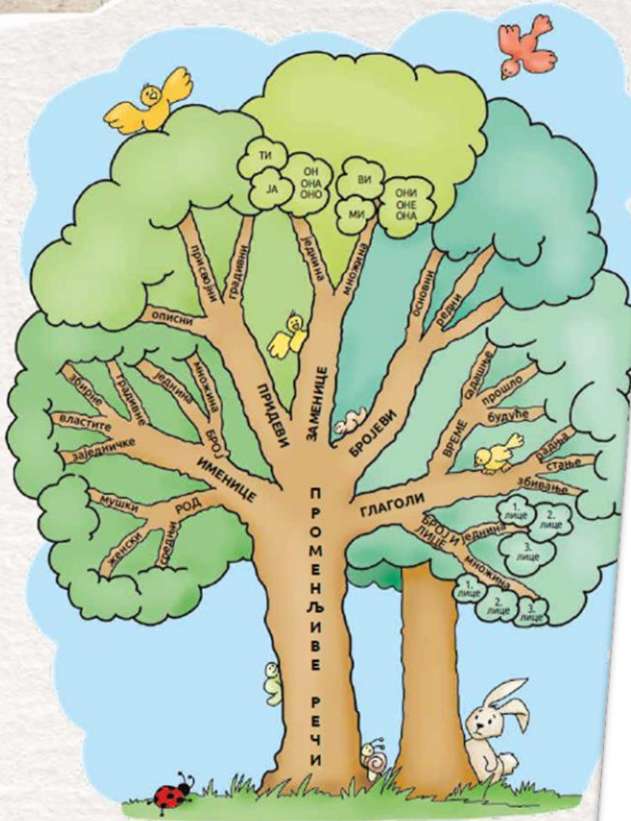
ГРАМАТИЧАРИ НА ДЕЛУ

Овде напиши све што си до сада научио/научила о врстама речи. Пиши користећи различите боје, уредно, прегледно и лепим рукописом. Нека записано буде твој подсетник!

МОЈ МАЛИ ПОДСЕТНИК

- Именице су речи које _____
- Именице се деле на: _____ и _____
- Именице се мењају по _____ и _____
- Придеви су речи које _____
- Придеви се деле на: _____ и _____
- Придеви се мењају по _____ и _____
- које они добијају од _____
- Личне заменице су речи које _____
- Личне заменице у једини су: _____
- Личне заменице у множини су: _____
- Бројеви су речи којима _____
- Бројеви се деле на: _____ и _____
- Глаголи су речи које _____
- Они могу бити у _____ или _____ облику.
- Глаголска времена су: _____ и _____
- _____ време.
- Глаголи се мењају по _____ и _____

НАУЧИЛИ СМО

НАШ ПРОЈЕКАТ

Под будним оком граматичара

Назив пројекта: Стварамо речник
 Учесници пројекта: Ученици твог одељења, учитељ/учитељица
 Време трајања пројекта: Две седмице

Прикупљање грађе

Шта значе речи:
 ВОКАБУЛАР, ЕЛОКВЕНТАН,
 БЛАГОГЛАГОЉИВ?

Корак 1

Поделите се у три групе. Свака група током две седмице прикупља непознате речи, то јест речи чије значење не зна. Са собом увек носите блокчић и оловку, па када чујете неку нову реч, одмах је запишите. Можете је забележити и у телефон. Речи можете чути у разговору, па записати, можете их пронаћи у својој Читанци, новинама, књизи коју читате, можете их видети на плакату, чути на телевизији.

Корак 2

- Свака група прикупља одређену врсту речи.
- I група: Прикупити што више **именица** чије значење не знате.
- II група: Прикупити што више **глагола** чије значење не знате.
- III група: Прикупити што више **придева** чије значење не знате.

Корак 3

Пронађите значења записаних речи, као и њихову врсту и подврсту. Тек када прикупите све те информације, речи уредно запишите у заједнички речник. Нека вам за то послужи блокчић или свешчица! На свакој страни запишите по једну реч, њено значење, врсту и подврсту речи којој припада! Реч можете представити и сликом, како би речник био богатији.

Корак 4

На часу представити рад групе. Читати записане речи, док припадници осталих група погађају значење речи, а затим и њихову врсту и подврсту. Када све групе заврше излагање, изложити речнике и направити изложбу.

А САД ХИТРО У ПОТРАГУ ЗА НЕПОЗНАТИМ РЕЧИМА!
 СРЕЃАН РАД СВИМ ЈЕЗИЧКИМ АВАНТУРИСТИМА/
 ДЕТЕКТИВИМА!

5 Изузетни дигитални уџбеници

--- Промена именица

Подсети се

Пређи лупом преко текста и прочитај састав. Размисли шта је у њему неправилно и усмено исправи грешке.

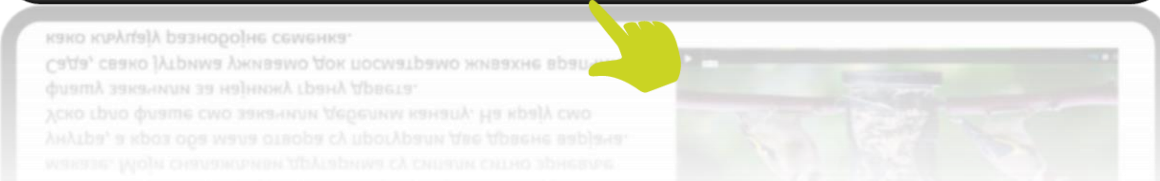
Чувајмо животиње, хранимо их, заштитимо их кад год то можемо!

Хранилица за птице

Прошле седмица смо имали час природе и друштва у ШКОЛСКОМ ДВОРИШТЕ. Договорили смо се да од пластичне флаше направимо лепе хранилице за птицама. Различите флаше је вредна учитељице пробушила гвозденим макаже. Моји сналажљиви другарима су сипали ситно зрневље унутра, а кроз оба мала отвора су прогурали две дрвене варјача. Уско грло флаше смо закачили дебелим канапу. На крају смо флашу закачили за најнижу грану дрвета. Сада, свако јутрима уживамо док посматрамо живахне врапчићи како кљуцају разнобојне семенка.

Међу датим речима означи непроменљиву реч:

ПРОЛЕЋЕ ПЕВАТИ ДАНАС ДИВАН

5 ОДЛИКА РАДНЕ СВЕСКЕ КОЈЕ **ИСТИЧУ** НАСТАВНИЦИ

- **Иницијални тест** за проверу претходно стечених знања
- **Велики број занимљивих задатака** помаже у провери усвојености нових садржаја
- Кроз низ разноврсних текстова **ученици спонтано проширују своја знања**
- Део радне свеске чине и **текстови из књижевности прописани наставним програмом**, уз пратећу апаратуру
- Сваку целину прати **систематизација градива**, а на крају радне свеске дати су **годишњи тестови** из књижевности, граматике и језичке културе

1 Иницијални тест за проверу претходно стечених знања

НАУЧИЛИ СМО У ТРЕЋЕМ РАЗРЕДУ

1. Одреди врсту и подврсту издвојених речи.

Приредба ће за три дана. Припреме теку ужурбано. Учитељица даје савете Мари, која глуми познату српску уметницу. Петар се мучи са неким кожним чизмама, покварен им је рајсфершлус. Горица испробава хаљину од свиле коју су специјално за ову прилику позајмили из Народног позоришта. Она је одушевљена. Сви чекају букет пластичног цвећа које, заправо, Петар треба да преда Мари.

Реч из текста	Врста речи	Подврста речи
три		
Учитељица		
Мари		
познату		
српску		
кожним		
свиле		
Она		
цвећа		

18

2. Подвучи именице у следећем тексту, а затим им одреди врсту.

Малој Сањи из Суботице је речено да понесе: два предмета од пластике, дугмад и сукњу од лана.

Именица из текста	Врста именице

14

9

3. Линијама повежи реченице са врстом придева подвученог у њима.

а) Карте сам оставила у маминој торби. **ОПИСНИ ПРИДЕВ**

б) Јована је позвала непознат број. **ПРИСВОЈНИ ПРИДЕВ**

в) Постављена је метална ограда око стадиона. **ГРАДИВНИ ПРИДЕВ**

г) За неколико минута напустиће црвени хор. **3**

4. Подвучи у следећем тексту личну заменицу за 1. лице множине.

Дошли су коначно и Томићи из Ниша. Ми се са њима сваке године дружимо на мору, а и они често долазе на Авалу. **1**

5. Одреди род и број издвојених придева и именица.

Пред нама се указало непрегледно поље пуно црвених булки.

Пример из текста	Род	Број
непрегледно		
поље		
црвених		
булки		

8

6. Заокружи слово испред реченице у којој је употребљен глагол у будућем времену.

а) Доктор прегледа ученике нашег одељења.

б) Доктор ће прегледати ученике нашег одељења. **1**

в) Доктор је прегледао ученике нашег одељења.

Препиши правилно писаним словима латинице следећу реченицу.

Марија је питала да ли неко може да ми позајми гумицу **4**

Подвучи речи које треба писати великим почетним словом.

ВИД ЖИВИ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ. ИДЕ У ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ“. **4**

9. Подвучи наслове песама које је написао Душан Радовић:

Плави зец, Замислите, Страшан лав, Кад је био мрак, Здравица, Шта је отац. **1**

10. Упиши у табелу следећа дела према врсти којој припадају:

Пчелиња матица, А зашто он вежба, Септембар, Црчак и мрав, Љутито мече, Суђење, Чардак ни на небу ни на земљи, Корњача и зец.

Басне	Песме	Бајке	Драмски текстови

8

11. Повежи линијом књижевне јунаке са ауторима у чијим делима се они појављују.

а) Бранко Ђопић **Рујица**

б) Оскар Вајлд **Триша**

в) Јохана Шпири **Себични Џин**

г) Браћа Грим **Питер**

д) Ијан Макијан **Хајди** **5**

12. Подсети се књижевних текстова које си читао/читала у трећем разреду и попуни табелу.

Назив дела	Аутор	Ликови
Од читања се расте		
 Прича о дечаку и Месецу		
		

4

11

2 Велики број занимљивих задатака помаже у провери усвојености нових садржаја

Задаци који прате граматiku

Задаци који прате читанку

--- Промена бројева

1. Реши ребус.

Н С И Б Е
 А Б А

Решење:

2. Подвучи бројеве у следећим загонеткама, па их реши.

а) Четири брата под једним шеширом. (ош)

б) Једна глава, а сто напа. (еж/ж/а еживиш)

в) На два пања сто ковача кују, један другог нимало не чују. (аживиш/а)

г) Две виле из пећине вире. (ио)

1 2 3 4 5
 6 7 8 9 0

74

--- Промена глагола

1. Прочитај нека еколошка правила, а затим на плакату подвучи глаголе.

ЕКОЛОШКИ БОНТОН

1. Гаси светла!
 2. Искључи рачунар!
 3. Затвори врата!
 4. Штеди воду!
 5. Разерставај отпад!
 6. Штеди папир!
 7. Посади дрво!
 8. Затвори прозор!

2. На линије напиши одговарајуће облике глагола, који су дати у загради.

Данас _____ (ићи) _____ у клуб да _____ (играти) _____ утакмицу.
 _____ (надати се) да ћемо _____ (победити) _____ и овог пута, јер противник слабо _____ (играти) _____ Сутра _____ (прославити) _____ победу у школи.

76

--- Hans Kristijan Andersen
Ružno Pače

1. У које годишње доба се излегло Ružno Pače? Заокружи таčan одговор.
 пролеће зима јесен лето

2. Како се осећао Ružno Pače све док није постало лабуд? Подвучи тачне одговоре.
 усамљено напуштено рadosно несигурно
 прихваћено вољено ушћено

3. Шта је Ružno Pače мислио о себи? Подвучи таčan одговор.
 • Да ће стећи пријатеље кад порасте.
 • Да га сви избегавaju зато што је ružno.
 • Да ће му бити боље кад оде у свет.

4. Када се Ružno Pače преобратило у дивног белог лабуда? Подвучи таčan одговор.
 У јесен. У пролеће. Наредне зиме. Tokom следећег лета.

5. Прочитај наведене одломке и заокружи облик казивања (форму приповедања) који откриваш у њему.

а) Око њива и livada простру се велике шуме, а у шумama светlucaју дубока језера. Zalista, дивно је било у пољу. На sunчањој пољани налазио се стари замak опасан дубоким језерима. Од његових зидина па све до језера, порастао је тако бујан и висок подбел да се из њега ни деčак не би видео. У том густом чештару, у свом гнезду седела је једна патка.

(Hans Kristijan Andersen, Ružno Pače)

б) — Ох, колики је свет! — чудили су се паčки, јер су сада залista имали много више места него кад су лежали у јајима.
 — Ви мислите да је то читав свет? — дочекала је патка. — Свет се простире далеко с one стране врта, све до žупникове њиве, али ја тамо још никада нисам била... Ето, сад сте се валјда сви изегли! — rekла је патка и погледала.
 — Не, нису сви. Najвеће јаје још је читаво.

(Hans Kristijan Andersen, Ružno Pače)

ДИЈАЛОГ ПРИПОВЕДАЊЕ ОПИС

ПРИПОВЕДАЊЕ ОПИС ДИЈАЛОГ

РАЗУМЕМ СТА ЧИТАМ

Прочитај занимљиве одломке из књиге *5 decem oko sveta* Tatjana Rodić i dopuni rečenice.

Engleska је земља језера, река, dolina, brežuljaka i divne зелене траве која је таква Kraljevstva, London, protiče река Темза. [...]

Englezi putuju као i ми: autobusima, возовима, аутомобилима, avionима. Али имају и нека друга превозна средства која нама могу изгледати чудно и неsvаkидашње! Osim тога, њихова возила се крећу левом страном, па им је вољан такоде на супротној страни. U Londonu ćete видети црвени аутобус на спрат — **dabl-deker**, а када људи жеде да брже путују кроз London, возе се подземном жељезницом названом тјуб. Ово је прва подземна жељеница на свету, саграђена још 1863. године.

Шкотска је брдовита земља. [...]

Чічак је национални цвет Шкотске. Легенда каже да су, некада давно, Скотландани били упозорени на напад непријатеља захваљујући чічку. Наиме, док су се нападачи прикрадали, један од њих је нагазио на чічак, гласно јакнуо и тако се одао. [...]

Гајде су национални инструмент Шкотске. Њихово свечаност или ратни јуриш нису се могли замислити без гајди. I данас се гајде користе на сеоским свечаностима, а израђују се у малим радionicama.

144

3 Систематизације градива

ПОКАЖИ ШТА ЗНАШ:
ВРСТЕ РЕЧИ

1. Разврстај речи из следеће реченице.

Још данас чекам деду из Кивинде.

Променљиве речи: _____

Непроменљиве речи: _____

2. Дате реченице допуни одговарајућим облицима понуђених променљивих речи.

Јуче су Саша и Маша _____ да почисте своје двориште. Узели су две _____ и _____ кофе. _____ ће помоћи и Раша. Маша је купила суве _____, док је Саша пунио рупу _____.

3. На линији напиши непроменљиве речи из претходног задатка.

4. Напиши три реченице у којима ћеш искористити непроменљиве речи:

а) јер; б) или; в) лево.

а) _____
б) _____
в) _____

ПОКАЖИ ШТА ЗНАШ

1. Подвуци наслове песама које је написао Милован Данојлић:

Љубавна песма, Ротквице, Пауково дело, Зима, Дуња, Први пролећ

2. а) Подвуци стих у којем је песник оживео железничку рампу.

*Кроз ваздух, затим, почну да лете птице.
Подбочена о лактове, слава железничка рампа.*

(Милован Данојлић, *Шта сунце вечера*)

б) Заокружи слово испред два тачна одговора.

На овај начин песник је:

- сликовито описао ноћ у граду;
- сликовито описао железничку рампу;
- представио градску гужву;
- оживео град.

3. Подвуци стихове у којима је Мјесец оживљен у наведеној строфи из пе

*У саму зору маглица паде,
озеблом шумом заигра кос,
уморан Мјесец дому се краде,
опрезно иде, плашљива и бос.*

4. Прочитај наведену строфу и одговори на захтеве.

*Један малини цвет
још ни проговорио није
а већ је знао све тајне Сунца
и све што земља крије.*

а) Назив песме: _____

б) Име и презиме песника: _____

в) Из колико стихова се састоји наведена строфа? _____

5. Подвуци речи које се римују у наведеној строфи из песме Зима Владислава Петковића Диса.

*Топла соба код куће и школе,
И учитељ топал поглед има,
И наша се срца топло моле,
Док на пољу љута влада зима.*

6. Распоређи особине на одговарајућа места у табели.

агресивност непромишљеност кукавичлук брижност
безазленост непослушност суровост племенитост срдитост

врабац и ласте, Лав Николајевић Толстој,	Мјесец и његова бака, Бранко Ћопић
врабац –	бака –
ласте –	Мјесец –
Ветар и Сунце, народна прича	Женидба врапца Подунавца, народна песма
Северец –	врабац Подунавац –
Сунце –	кобац –

7. Повежи књижевна дела са врстом којој припадају.

- а) Јесен, В. Илић
- б) Женидба врапца Подунавца
- в) Зима, В. Петковић Дис
- г) Међед, свиња и лисица
- д) Мјесец и његова бака, Б. Ћопић

- описна песма
- шаллива народна песма
- ауторска шаллива Песма
- прича о животињама

8. Напиши коју стилску фигуру откриваш у наведеном примеру.

Сунце, видевши немоћ свог противника, насмешило се, извирило из облака, огрејало и осушило земљу и јадног полусмрзнутог путника.

Порука за тебе

20-24	15-19	10-14	6-9	1-5
Твоје знање је одлично!	Имаш врло добро знање.	Добро ти иде, али можеш још боље.	Нека ти учитељ/учитељица помогне!	Пробуди се, време је за учење!

ИГРОМ КРОЗ ЗНАЊЕ

Препознај ликове из бајки које си прочитао/прочитала. Напиши њихова имена на линији.

1. Који јунак се попео на чардак ни на небу ни на земљи? _____

2. О коме је реч?

а) Имала је хладно и зло срце. Свако кога би трипут пољубила, одмах би се претворио у лед. Једнога дана одвела је и Каја у своју ледену палату.

Њено име је _____

б) Љубоморна на девојчину лепоту, решила је да јој се освети. Претрушеч, подарила јој је отровну јабуку.

То је била _____

в) Крилато биће заточено у подруму. Има изузетну снагу и натприродне моћи. Јунак га ослобађа, а он му отима жену.

То је _____

г) Прогоњена девојка која је постала принцеза.

Њено име је _____

3. Како се зове прогоњена јунакиња из народне бајке *Пепељуга*? _____

4. Ко је волео лепо да се облачи у познатој *Андерсеновој* бајци? _____

5. Како се зове уснула принцеза која се уболо на вретено у познатој *Гримовој* бајци? _____

6. Ко није могао да спава због зрна грашка под душеком? _____

4 Годишњи тестови

Граматика, језичка култура

Књижевност

ГОДИШЊИ ТЕСТ: ГРАМАТИКА, ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

1. Одреди врсте и подврсте подвучених речи у следећем тексту.

Нас троје смо шетали поред мутне Саве и гледали разигране таласе који су брзо луљали два метална чамца. Они луљају на савској води, поред грања и жбуња. Ми ћемо после навући кожне чизме и капе од вуне, други пут ове зиме.

Реч из текста	Врста речи	Подврста речи
мутне		
Саве		
два		
метална		
Они		
савској		
грања		
чизме		
вуне		
други		

2. Заокружи слово испред назива подвучене врсте речи.

Путници улазе укурбану у велики аутобус.

- а) именица б) придев в) број г) глагол д) заменица

3. Наведи врсте променљивих речи.

4. У следећој реченици подвуци непроменљиве речи.

Возим ролере по кеју, поред зграде, преко травњака, уз реку, кроз град.

9. Линијама повежи реченице са одговарајућим реченичним чланом, који је у њима подвучен.

- а) Мачка се сакрила испод столице прилошка одредба за време
 б) Такмичење из рецитовања одржава се сутра прилошка одредба за начин
 в) Цвеће у башти залива мама прилошка одредба за место
 г) Победници су поносно марширали тргом. субјекат
 д) Каја има сестру објекат
 њ) Посетиоци су се одушевили сликама предикат
 е) Милановићи имају две шарене маце атрибут

10. Осмисли, а затим напиши реченицу према следећем моделу.

СУБЈЕКАТ (власита именица) **ПРЕДИКАТ** (глагол) **ОБЈЕКАТ** (заједничка именица)

11. Подвуци речи које треба писати великим почетним словом.

милина мила Ђоровић је ученица основне школе „десанка максимовић“. станује у улици петра зрињског. рођена је у бачком петровом селу. њен отац је чачанин, а мајка енглескиња. за божић је допутовала у београд, у београдској књијари, у улици краља петра, купила је књигу „хајди“ јохане шири. на тргу николе пашића је купила часопис „забавник“, жели да прочита о пери дотлићу, свом омиљеном цртаном јунаку.

ГОДИШЊИ ТЕСТ: КЊИЖЕВНОСТ

1. Распореди наведена књижевна дела према књижевној врсти којој припадају. Попуни табелу.

- Слава, Д. Алексић** **Женидба врапца Подунавца,**
Станкарева љубав, Г. Олујић, **народна песма,**
Пипи Дуга Чарапа, А. Линдгрен, **Леси се враћа кући, Е. Најт,**
Зина, Владислав Петковић Дис, **Стефаново дрво, С. Велмар Јанковић,**
О дугмету и срећи, Ј. Петровић, **Завичају, Д. Ерић,**
Отаџбина је наша очевина, Д. Ерић, **Боснони и небу, Б. Црнчевић,**
Милош у Латинима, народна песма, **Подела улога, Г. Таргала,**
Најљубавнија песма, М. Антић, **Мјесец и његова бака, Б. Ђојић,**
Мејда, свиња и лисица, народна прича, **Пепелуга, А. Поповић,**
Хајди, Ј. Шпир, Ружно Паче, Х. К. Андерсен,
Јесен, В. Илић, Кад пролеће дође, Љ. Крстић,
Бела Грива, Р. Гијо, Прва љубав, М. Антић.

ЛИРИКА	ЕПИКА	ДРАМА
• шаливе песме	• епска песма	• драма за децу
• описне песме	• прича о животињама	
• родољубиве песме	• бајке	
• љубавне песме	• приповетке	
	• романи	

2. Повежи линијом књижевне јунаке са делима у којима се појављују.

- а) **Сана, М. Калоп** **Бастијан**
 б) **Позорште на небу, Д. Алексић** **Вања**
 в) **Кад пролеће дође, Љ. Крстић** **Перса**
 г) **Аутобиографија, Б. Нушић** **Дуна**
 д) **Бескрајна прича, М. Енде** **Влада**

5. Напиши назив дела из којег је преузет наведени одломак и име и презиме аутора који је то дело написао.

а) Ја сам о првој љубави требао већ раније да пишем, јер и она иде упоредо са школовањем и могло би се чак рећи да и она спада у школске предмете, али нисам хтео да прекидам онај низ школских предмета који тек тако у групи изложен даје јасну слику онога безизлазног лавиринта кроз који смо се у младости провлачили, називајући тај мучни пут школовањем.

6. Подвуци поређење у наведеном одломку.

Марко се већ удалио. Остало је само semaфор који је трептао црвено као планета Марс, жуто као тајанствена Венера и зелено као ... као слободан пролаз за све те звездане глумце и гледоце који умеју да их виде...

7. Подвуци у наведеном примеру речи које се римују оловкама исте боје.

Љубав је када неки дечак неку девојчицу моли,
 Да му дозволи да је воли.
 Она му обично каже: „Срам те било!“
 А у ствари јој је мило.
 Љубав је исто тако јака
 И кад се девојчица залуби у дечка.
 Онда се он прави да је не познаје,
 А после се горко каје.

8. Допуни реченице глаголима тако да добијеш народне изрече.

- а) Ко чека — _____ б) Сином баба у рај _____
 в) _____, гром у коприве. г) Лези, хлебе, да те _____

33–40	25–32	17–24	9–16	1–8
Твоје знање је одлично!	Имаш врло добро знање.	Добро ти иде, али можеш још боље.	Нека ти учитељу/учитељица помогне!	Пробуди се, време је за учење!

МАТЕМАТИКА

1. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Сенка Тахировић Раковић,
Ива Иванчевић Илић

2. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Сенка Тахировић Раковић,
Ива Иванчевић Илић

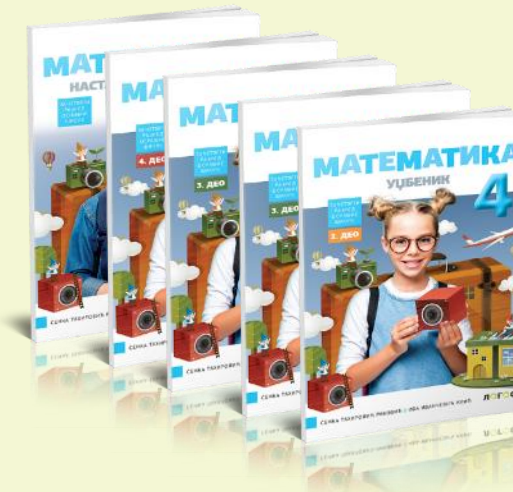
3. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Сенка Тахировић Раковић,
Ива Иванчевић Илић

4. РАЗРЕД

НОВО!

Ауторски тим:
Сенка Тахировић Раковић,
Ива Иванчевић Илић

6

ОДЛИКА УЏБЕНИКА КОЈЕ **ИСТИЧУ** НАСТАВНИЦИ

- Поступно и **јасно објашњени математички појмови**
- Разноврсни **задачи у три нивоа тежине**
- Вежбања за проверу наученог и **самоевалуацију**
- Бројне **занимљиве и функционалне илустрације**
- Јасна структура лекције и **разноврсне апаратуре**
- Изузетни **дигитални уџбеници**

1 Поступно и јасно објашњени математички појмови

САБИРАЊЕ ЧЕТВОРОЦИФРЕНИХ БРОЈЕВА

Поступак сабирања четвороцифрених бројева не разликује се од поступка сабирања троцифрених бројева.

На аутобуској станици једног дана продато је 3 456 карата, а другог дана 2 000 карата. Колико је карата продато за оба дана?

Х	С	Д	Ј
3	4	5	6
+	2	0	0
5	4	5	6

или

3	4	5	6
+	2	0	0
5	4	5	6

Рачунаш:

$$6 \text{ J} + 0 \text{ J} = 6 \text{ J}$$

$$5 \text{ Д} + 0 \text{ Д} = 5 \text{ Д}$$

$$4 \text{ С} + 0 \text{ С} = 4 \text{ С}$$

$$3 \text{ Х} + 2 \text{ Х} = 5 \text{ Х}$$

Одговор: За два дана на аутобуској станици продато је 5 456 карата.

Израчунај збир бројева 6 809 и 2 532.

Х	С	Д	Ј
6	8	0	9
+	2	5	3
9	3	4	1

или

6	8	0	9
+	2	5	3
9	3	4	1

Рачунаш:

$$9 \text{ J} + 2 \text{ J} = 11 \text{ J} = 1 \text{ Д} + 1 \text{ J}$$

При сабирању десетица додајеш и 1 Д (запамћену).

$$0 \text{ Д} + 3 \text{ Д} + 1 \text{ Д} = 4 \text{ Д}$$

$$8 \text{ С} + 5 \text{ С} = 13 \text{ С} = 1 \text{ Х} + 3 \text{ С}$$

3 С пишеш, а 1 Х памтиш.

При сабирању хиљада додајеш и 1 Х (запамћену).

$$6 \text{ Х} + 2 \text{ Х} + 1 \text{ Х} = 9 \text{ Х}$$

Подсети се.

Писмено сабирање троцифрених бројева:

2	7	8
+	4	5
7	3	7

Запамти

Сабираш прво јединице, затим десетице, па стотине и на крају хиљаде.

Нови математички појмови се уводе кроз **поступно решене примере** и разноврсне ситуације које имају основу у **реалном контексту** и претходном искуству ученика.

Израчунај збир бројева 6 809 и 2 532.

Х	С	Д	Ј
1		1	
6	8	0	9
+	2	5	3
9	3	4	1

или

1	1		
6	8	0	9
+	2	5	3
9	3	4	1

Рачунаш:

$$9 \text{ J} + 2 \text{ J} = 11 \text{ J} = 1 \text{ Д} + 1 \text{ J} \quad 1 \text{ J} \text{ пишеш, а } 1 \text{ Д} \text{ памтиш.}$$

При сабирању десетица додајеш и 1 Д (запамћену).

$$0 \text{ Д} + 3 \text{ Д} + 1 \text{ Д} = 4 \text{ Д}$$

$$8 \text{ С} + 5 \text{ С} = 13 \text{ С} = 1 \text{ Х} + 3 \text{ С} \quad 3 \text{ С} \text{ пишеш, а } 1 \text{ Х} \text{ памтиш.}$$

При сабирању хиљада додајеш и 1 Х (запамћену).

$$6 \text{ Х} + 2 \text{ Х} + 1 \text{ Х} = 9 \text{ Х}$$

2 Разноврсни задаци у три нивоа тежине

7. Поређај вишеструке хиљаде од највеће до најмање.
8 000, 3 000, 6 000, 1 000, 5 000, 10 000

8. Настави низове и напиши правило по коме је сваки низ формиран.
а) 2 000, 4 000, _____
б) 9 000, 7 000, _____

9. Линијом повежи записе који имају исту вредност.

7X	●	4X	●
3 · 1 000	●	10 000	●
8 000	●	7 · 1 000	●
10X	●	2X	●
4 · 1 000	●	3 000	●
2 000	●	8 · 1 000	●

10. Четири пријатеља су штедела новац. Погледај графикон и одговори на питања.

Име	Износ (динара)
Лана	4 000
Балша	2 000
Миона	6 000
Сенад	5 000

Ко је уштедео највише новца? _____

Ко је уштедео мање новца од Сенада? _____

Ко је уштедео 4 000 динара? _____

Ко је уштедео више од Лане, а мање од 6 000 динара? _____

Задаци имају **три нивоа тежине** и иду од лакших ка тежим, што ученицима олакшава разумевање и усвајање градива.

Нивои задатака су **јасно обележени**.

10. Четири пријатеља су штедела новац. Погледај графикон и одговори на питања.

Име	Износ (динара)
Лана	4 000
Балша	2 000
Миона	6 000
Сенад	5 000

Ко је уштедео највише новца? _____

Ко је уштедео 4 000 динара? _____

3 Вежбања за проверу наученог и самоевалуацију

Вежбања за проверу наученог обухватају градиво неколико лекција. Бодовање омогућава ученицима да **сами провере свој напредак.**

ВЕЖБАЊЕ

- Израчунај:
 - $82\,910 + 83\,927 =$
 - $1\,972\,763\,826 + 8\,376\,971 =$
 - $96\,283\,748\,173 + 837\,192\,736 =$
 - $832\,984 - 73\,987 =$
 - $8\,273\,284\,173 - 781\,371 =$
 - $184\,832\,523\,097 - 982\,487\,134 =$
- Израчунај збир бројева 842 093 и 1 872 901.
- Број 9 218 491 458 увећај за 93 368. Израчунај.
- За колико је број 3 500 000 већи од броја 892 847?
- Број 6 942 001 834 умањи за 32 984. Израчунај.
- Умањеник је број 93 827 182, а умањилац број 32 879. Израчунај разлику.

- Израчунај за колико је број 185 993 мањи од броја 7 289 000 197.
- Израчунај збир највећег шестоцифреног броја и претходника највећег седмоцифреног броја.
- Кроз један аеродром у Турској током једне године је прошло 200 000 000 путника. Страних путника је било 169 872 388. Израчунај колико је домаћих путника прошло кроз аеродром.
- Од разлике бројева 63 829 386 и 983 813 одузми збир бројева 1 984 179 и 874 211. Израчунај.
- Од броја 992 845 одузми број који ћеш добити тако што у датом броју замениш места цифрама стотина хиљада и десетина. Израчунај.

12. Упиши цифре које недостају у необојена поља како би једнакост била тачна.

	8	3		9	8	2		8	7	3	0		2		7	1			9	9		2		
+	1	9	2	8	6	2	+		7	8	2	7	7	1	+	2	6	8	2	1	9	9	8	
	1	0	2	8	8	4	4		5	6	5	5	7	8	3		9	7	8	4	1	9	3	0

Број звездица	0–4	5–7	8–9	10–12	13–14
Провери како напредујеш у решавању задатака.	Пробуди се.	Можеш боље.	Добро ти иде.	Одлично.	Браво!

12. Упиши цифре које недостају у необојена поља како би једнакост била тачна.

	8	3		9	8	2		8	7	3	0		2		7	1			9	9		2		
+	1	9	2	8	6	2	+		7	8	2	7	7	1	+	2	6	8	2	1	9	9	8	
	1	0	2	8	8	4	4		5	6	5	5	7	8	3		9	7	8	4	1	9	3	0

Број звездица	0–4	5–7	8–9	10–12	13–14
Провери како напредујеш у решавању задатака.	Пробуди се.	Можеш боље.	Добро ти иде.	Одлично.	Браво!

4 Бројне занимљиве и функционалне илустрације

СВОЈСТВА ОПЕРАЦИЈЕ САБИРАЊА: ЗАВИСНОСТ ЗБИРА ОД ПРОМЕНЕ САБИРАКА. СТАЛНОСТ ЗБИРА

СТАЛНОСТ ЗБИРА ОД ПРОМЕНЕ САБИРАКА

Ако је изрчунала збир бројева 2400 и 4500.
 $2400 + 4500 = 6900$
 Како ће се променити збир ако први сабирак увећа за 100?
 $2400 + 100 + 4500 = 2500 + 4500 = 7000$
 $7000 > 6900$, и то за 100, јер је: $6900 + 100 = 7000$
 Одговор: Збир се увећао за 100.

б) Како ће се променити збир ако Сандра други сабирак увећа за 100, а први сабирак остане исти?
 $2400 + (4500 + 100) = 2400 + 4600 = 7000$
 $7000 > 6900$, и то за 100, јер је: $6900 + 100 = 7000$
 Одговор: Збир ће се такође увећати за 100.

Ако било који од сабирака увећаш за неки број, збир ће се увећати за исти тај број.

За $a, b, c \in \mathbb{N}_0$ такве да је:

$$a + b = c$$

и за $x \in \mathbb{N}_0$ важи:

$$(a + x) + b = c + x$$

$$a + (b + x) = c + x$$

КВАДАР. СВОЈСТВА КВАДРА

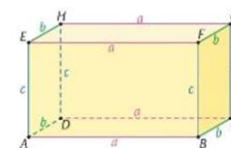
Да ли знаш?

У окружењу уочаваш предмете различитих облика. Кој су облика предмети приказани на фотографијама?

Подсети се.

Правоугаоник је геометријска фигура која има 4 стране и 4 права угла.

На слици је приказан један квадар. То је квадар $ABCDEFGH$.

Сваки квадар има 8 темена. Темена квадрата су тачке.

Темена квадрата $ABCDEFGH$ су тачке: A, B, C, D, E, F, G и H .

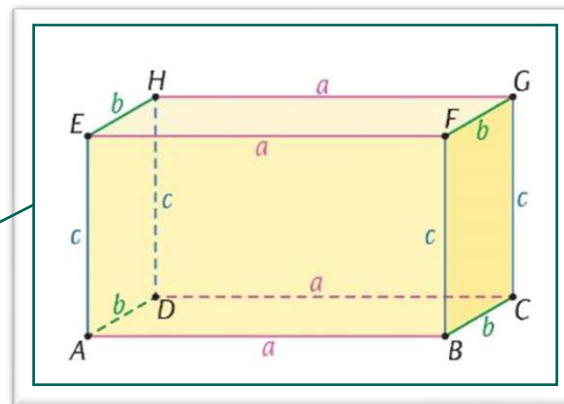
Сваки квадар има 12 ивица. Ивице квадрата су дужи.

Ивице квадрата $ABCDEFGH$ су дужи: $AB, BC, CD, DA, EF, FG, GH, HE, AE, BF, CG$ и DH .

Сваки квадар има 6 страна. Стране квадрата су правоугаоници.

Стране квадрата $ABCDEFGH$ су правоугаоници: $ABCD, EFGH, ADHE, BCGF, ABFE$ и $DCGH$.

Квадар је геометријско тело које има 6 страна. Све стране квадрата су правоугаоници.

Функционалне илустрације посебно у областима геометрије омогућавају ученицима да разумеју нове геометријске појмове и просторне односе.

5 Јасна структура лекције и разноврсне апаратуре

Јасно издвојени **битни** и **додатни садржаји**.

ДЕЉЕЊЕ РАЗЛИКЕ ЈЕДНОЦИФРЕНИМ БРОЈЕМ

На један прекоокеански брод требало је да се укрца 4 500 путника. Од тога је 900 путника отказало крстарење. Путници који су се укрцали распоређени су подједнако на 9 палуба. Колико је путника смештено на једној палуби брода?

Од 4 500 путника, 900 је отказало крстарење: $4\ 500 - 900$.
На једну палубу се укрцало:

$$(4\ 500 - 900) : 9 = 3\ 600 : 9 = 400.$$

Можеш да рачунаш и овако:

$$(4\ 500 - 900) : 9 = 4\ 500 : 9 - 900 : 9 \\ = 500 - 100 \\ = 400$$

Одговор: На једној палуби брода смештено је 400 путника.

Разлику бројева можеш поделити неким бројем на два начина:

- начин:** Од умањеника одузмеш умањилац, а затим добијену разлику поделиш датим бројем.
- начин:** Умањеник поделиш датим бројем и умањилац поделиш тим бројем, а затим од првог количника одузмеш други количник.

За три природна броја a , b и c , при чему је $a \geq b$, a и b су дељиви са c , важи:

$$(a - b) : c = a : c - b : c$$

Да ли знаш?

Највећи путнички брод који је до сада направљен зове се „Симфонија мора“ и може да прими чак 6 680 путника и 2 200 чланова посаде.

Запамти
Бројеви који се записују са више цифара (двоцифрени, троцифрени, четвороцифрени...) називају се **вишеструцифрени бројеви**.

Запамти
У запису вишеструцифреног броја класе одвајај малим размаком, на пример:

684 137
класа хиљада размак класа јединица

1 Назоку, што прочиташ број у класи хиљада читај и реч хиљаде.

Запамти
У овом броју у класи јединица једна цифра је нула. Нулу мораш написати у броју. Када читаш број, не изговарај је.

Кефалица
У једном шестоструцифреном броју број јединица у свакој класи је 5, број десетина у свакој класи је 3, а број стотина у свакој класи је 1. Покушај без записивања да одредиш који је то број.

Да ли знаш?

Највећи путнички брод који је до сада направљен зове се „Симфонија мора“ и може да прими чак 6 680 путника и 2 200 чланова посаде.

Кефалица

У једном шестоструцифреном броју број јединица у свакој класи је 5, број десетина у свакој класи је 3, а број стотина у свакој класи је 1. Покушај без записивања да одредиш који је то број.

Подсети се.

Десетице прве стотине су: 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Стотине прве хиљаде су: 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1 000.

Запамти

Ознака за хиљаде је X.

Запамти

Највећа хиљада је **десет хиљада**, записујеш: **10 000**. Означава се **10X** или **1DX**.

ХИЉАДЕ ДО ДЕСЕТ ХИЉАДА. УПОРЕЂИВАЊЕ ХИЉАДА

Подсети се.

Десетице прве стотине су: 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Стотине прве хиљаде су: 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1 000.

Подсети се.

Број хиљаду записујеш: 1 000.

Између цифре хиљада и цифре стотина ставља се мали размак како би број био прегледнији за читање.

Запамти

Ознака за хиљаде је X.

Запамти

Највећа хиљада је **десет хиљада**, записујеш: **10 000**. Означава се **10X** или **1DX**.

Марија је купила намирнице у продавници. Дала је касирки 3 новчанице од 1 000 динара.

Марија је бројала новац: једна хиљада, две хиљаде, три хиљаде.

Ово можеш записати овако:

$$3 \cdot 1\ 000 = 3\ 000 \rightarrow 3\ 000 \text{ читаш: три хиљаде}$$

Марија је намирнице платила укупно три хиљаде динара.

Стана је у банци подигла део своје плате. Радница у банци дала јој је 10 новчаница од 1 000 динара.

Стана је бројала новац: једна хиљада, две хиљаде, три хиљаде, четири хиљаде, пет хиљада, шест хиљада, седам хиљада, осам хиљада, девет хиљада, десет хиљада.

Ово можеш записати овако:

$$10 \cdot 1\ 000 = 10\ 000 \rightarrow 10\ 000 \text{ читаш: десет хиљада}$$

Стана је са свог рачуна подигла укупно десет хиљада динара.

Хиљаде до десет хиљада можеш записати у облику производа једноцифреног броја и броја 1 000. Десет хиљада можеш записати у облику производа броја 10 и броја 1 000.

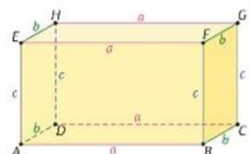

5 Систематизације на крају сваког поглавља

САДА ЗНАШ...

...шта је квадар и својства квадра

Квадар је геометријско тело које има 6 страна. Све стране квадра су правоугаоници.

Сваки квадар има 8 темена.
Сваки квадар има 12 ивица.
Сваки квадар има 6 страна.

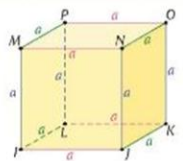
Сваки квадар има три групе међусобно паралелних и подударних ивица (a , b и c).

Из сваког темена квадра полазе три ивице квадра: a , b и c . Било које две ивице које полазе из истог темена међусобно нормалне.

Суседне стране квадра су стране квадра које имају једну заједничку ивицу.

Насупрне стране квадра су стране квадра које су подударне и које немају ниједну заједничку ивицу.

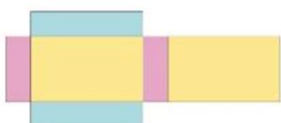
...шта је коцка и својства коцке

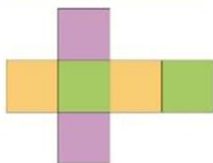
Коцка је квадар чије су све стране квадрати.

Сва својства квадра важе и за коцку.

...шта је мрежа квадра

...шта је мрежа коцке

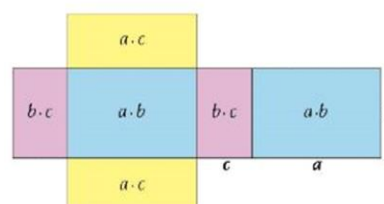
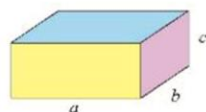

Прегледно издвојени научени појмови на крају сваког поглавља („Сада знаш”).

...да израчунаш површину квадра

$$P = 2 \cdot (a \cdot b) + 2 \cdot (b \cdot c) + 2 \cdot (a \cdot c)$$

$$P = 2 \cdot (a \cdot b + b \cdot c + a \cdot c)$$

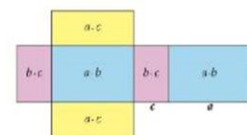
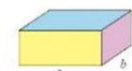
САДА ЗНАШ...

...да израчунаш површину квадра

$$P = 2 \cdot (a \cdot b) + 2 \cdot (b \cdot c) + 2 \cdot (a \cdot c)$$

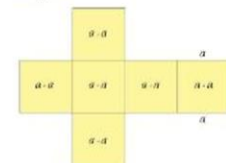
или

$$P = 2 \cdot (a \cdot b + b \cdot c + a \cdot c)$$

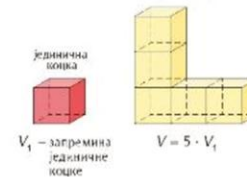
...да израчунаш површину коцке

$$P = 6 \cdot a \cdot a$$

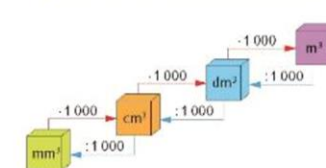

...шта је запремина тела

V — ознака за запремину тела

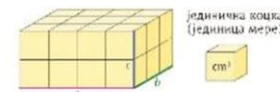

...да претвараш јединице мере за запремину из већих у мање и обрнуто

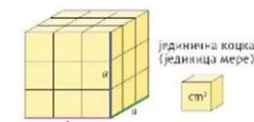
...да израчунаш запремину квадра

$$V = a \cdot b \cdot c$$

...да израчунаш запремину коцке

$$V = a \cdot a \cdot a$$

6 Изузетни дигитални уџбеници

Одабери планету, а затим и ракету тако да разломак на планети буде једнак разломку на ракети.

Одабери праву стрелу и пренеси је до Саве.

Ако је површина квадрата 36 m^2 , страница је дужине:

Интерактивни задаци, игре, галерије и видео-записи доприносе савладавању градива математике на једноставан и забаван начин.

Вежбамо

Поређај разломке од најмањег до највећег.

$\frac{4}{5}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{5}{5}$ $\frac{8}{5}$

$\frac{2}{9}$ $\frac{2}{8}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{2}{7}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{2}{5}$

Упореди разломке тако што ћеш у поље између ставити одговарајући знак мање веће или једнако.

$\frac{3}{4} \square \frac{2}{4}$ $\frac{4}{10} \square \frac{1}{10}$ $\frac{5}{6} \square \frac{5}{9}$

$\frac{7}{8} \square \frac{5}{8}$ $\frac{2}{3} \square \frac{2}{9}$ $\frac{4}{8} \square \frac{3}{6}$

3

ОДЛИКЕ НАСТАВНИХ ЛИСТОВА КОЈЕ **ИСТИЧУ** НАСТАВНИЦИ

- **Задаци за увежбавање** и за обнављање наученог
- Текстуални задаци, **занимљиви задаци**, **кефалице**
- **Флексибилан материјал**

1 Задаци за увежбавање и за обнављање наученог

ВЕЖБА 12 ДЕЉЕЊЕ ВИШЕЦИФРЕНОГ БРОЈА ЈЕДНОЦИФРЕНИМ БРОЈЕМ. ДЕЉЕЊЕ БРОЈА ДЕКАДНИМ ЈЕДИНИЦАМА

- Израчунај:
 - $1\ 640 : 5 =$ $29\ 456 : 7 =$ $4\ 284 : 9 =$ $2\ 832 : 4 =$
 - $81\ 000 : 900 =$ $420\ 000 : 10\ 000 =$ $455\ 000 : 50 =$
- Израчунај:
 - а) $(2\ 685 + 5\ 805) : 5 =$ _____
 - б) $(2\ 464 + 1\ 196) : 4 =$ _____
 - в) $(10\ 096 - 5\ 752) : 8 =$ _____
 - г) $(46\ 848 - 18\ 150) : 6 =$ _____
- Израчунај количник ако је дељеник број 51 354, а делилац број 9.
- Број 640 000 умањи 800 пута и израчунај.
- а) Збир бројева 13 741 и 6 776 умањи 7 пута и израчунај.
б) Разлику бројева 13 741 и 6 776 умањи 7 пута и израчунај.
- Израчунај колико пута је број 1 000 мањи од броја 1 111 000.
- Израчунај колико пута је број 44 457 већи од броја 3.

9. У току једне седмице у пекари је продато 9 768 веки белог хлеба и 11 790 веки црног хлеба, продавајући сваког дана исту количину белог и црног хлеба. Израчунај дневну продају хлеба ако знаш да пекара не ради недељом.

10. Јелена и Марко су купили усисивач, пеглу, фен и миксер на 6 једнаких месечних рата.

- Израчунај износ једне рате.
 - Израчунај висину месечне рате ако Јелена и Марко плате фен.
 - За месечну рату узми рату коју треба да плате ако фен плати Јелена, а миксер Марко. Израчунај колико ће бити њихово дуговање када отплате 4 рате.
11. Збир три броја је 55 500. Други је за 3 400 већи од првог броја, а трећи је за 7 300 мањи од првог броја. Одреди непознате бројеве.

I број: _____ II број: _____ III број: _____

Вежбе прате градиво из уџбеника. Задаци у оквиру сваке вежбе имају **три нивоа тежине**.

Нивои задатака су **јасно обележени**.

10. Јелена и Марко су купили усисивач, пеглу, фен и миксер на 6 једнаких месечних рата.

- Израчунај износ једне рате.

2 Текстуални задаци, занимљиви задаци, кефалице

Текстуални, занимљиви и логички задаци за размишљање и **увежбавање наученог.**

ПРОЧИТАЈ, РАЗМИСЛИ, ИЗРАЧУНАЈ

- Коста је у свесци написао бројеве 400 000 и 50 000. Израчунај збир њиховог збира и њихове разлике.
- Једна породица је ирекула на одмор за викенд. Понели су 100 000 динара. Сместај ће платити 60 000 динара, оброке 35 000 динара. Да ли ће им остати новца за увазнице у музеје које коштају укупно 2 000 динара? Објасни.
- Наша атлестичарка Оливера Јевтић учествује у трци на 10 000 метара. Ако је стигла до 7 873 метра, колико још метара треба да претрчи како би завршила трку?
- У једној фотокопирници је током марта фотокопирано 14 872 листа, током априла 16 738, а током маја 13 837 листова. Колико листова је фотокопирано током ова три месеца? Израчунај на три начина.

ЗАНИМЉИВИ ЗАДАЦИ

1 Који падобранец ће где слетети? На заставицама се налазе решења једначина уз падобране. Обој сваку заставицу у одговарајућу боју.

$x - 24\ 382 = 18\ 300$ $6\ 874 - x = 5\ 294$ $x + 3\ 210 = 5\ 900$ $x + 1\ 298 = 4\ 954$

2 Маја прави колаж од папира у боји – сецка папир на комадиће и лепи на картон. Нацртала је цртеж на картону по коме ће да лепи комадиће папира. Две црвене линије деле картон на три целине. Ако знаш да свака целина колажа (1, 2 и 3) треба да буде од папира исте боје (А, Б или В) одговори на захтеве.

а) Пробај да процениш који папир у боји може да прекрије коју целину.
Папир А: целина Папир Б: целина Папир В: целина

б) Израчунај површине и откриј који папир Маја може да употреби за који део колажа. Потом обој одговарајућом бојом целине картона на слици.

в) Да ли ће Маји када прекрије картон комадићима папира остати још папира у боји? Ако је одговор потврдан, напиши ког папира и колико.

Одговор:

Нуле
Збир два броја је 770 000. Ако се већем сабирку обрне нула с десне стране, ти бројеви постају једнаки. Који су то бројеви?

МатемАтиКа
Свако слово замењује одређени број. Мало слово је половинна вредности коју представља велико слово. Израчунај збир бројева у речи МатемАтиКа.

М	70 000
А	30 000
Т	10 000
Е	50 000
И	90 000
К	28 000

Канте за воду
Синиша је имао две канте за воду, једну од 4 литра и другу од 9 литара. Како ће Синиша са извора помоћу њих донети тачно 6 литара воде кући?

Замена
Који бројеви треба да замене знакове ∇ и \blacktriangle како би једнакост била тачна?
 $8 \nabla 6 \blacktriangle 3$
 $+ 98 \nabla 7$
 $1\ 81\ 6\ 2\ 0$

Двојке
Запиши број 111 помоћу 4 двојке и једне рачунске операције.

Лифт
Зграда има 11 нивоа: 9 спратова, приземље и подрум. На првом спрату живи 7 станара. Сваки наредни спрат има за 5 станара више од претходног. За који ниво се највише притиска дугме у лифту?

Број локала
Да би позвао маму на послу, осим броја телефона, Лука мора да окрене број локала канцеларије у којој његова мама ради. Откриј број локала у канцеларији Лукине маме. Број локала је четворцифрени број и то:

- прва цифра мања је за 4 од друге цифре;
- друга цифра налази се у колони у којој су све цифре дељиве истим бројем;
- трећа и четврта цифра су парне и једнаке;
- цифре које се не понављају налазе се у различитим колонама.

1	2	3
4	5	6
7	8	9
•	0	#

3 Флексибилан материјал

ВЕЖБА 1 БРОЈЕВИ ДО МИЛИОН. ЧИТАЊЕ, ПИСАЊЕ И УПОРЕЂИВАЊЕ БРОЈЕВА ДО МИЛИОН

1. Напиши речима бројеве:
- 4 724 _____
- 19 063 _____
- 873 928 _____
- 999 999 _____

2. Напиши цифрама бројеве:
- петсто хиљада осамсто петнаест _____
- осамнаест хиљада три _____
- четиросто шездесет пет хиљада двадесет један _____
- седамсто једна хиљада осамсто педесет три _____

3. Попуни табеле бројевима који недостају.

1 000	2 000		4 000			8 000		10 000
11 000			15 000					19 000

20 001	20 002				20 007		20 009
		20 013			20 016		

100 000	110 000		130 000			160 000	
180 000			210 000		230 000		

4. Напиши дате бројеве у облику производа једноцифреног броја и одговарајуће јединице, десетице или стотине хиљада.
- 7 000 = 7 · _____ 40 000 = _____ · 10 000
- 80 000 = 8 · _____ 600 000 = _____ · 100 000

5. У празна поља упиши претходник и следбеник датог броја.
72 839		264 980	
999 999		42 000	

6. Искрцај одговарајуће линије кроз лавиринт различитим бојама и повежи записе који имају исте вредности.

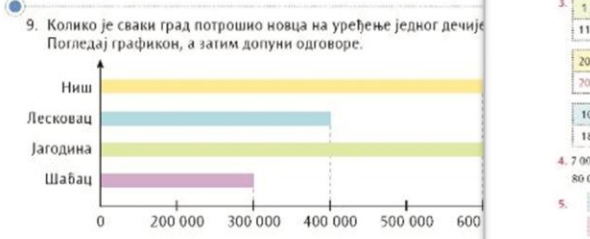
3 · 1 000 30 000

3 · 10 000 300 000

3 · 100 000 3 000

7. Поређај бројеве од најмањег до највећег. Напиши их на линији _____
- 98 372, 21 872, 687 938, 2 983, 9 999, 831 912, 73 829, 1 _____

8. У кружић упиши одговарајући знак <, > или =.
- 37 827 98 162 8 726 87 266 312 456 9 879
- 9 · 100 000 90 000 3 · 1 000 31 000 4 · 10 000 40 000

- Град Ниш је потрошио _____ на уређење игралишта.
- Најмање новца је потрошио град _____.
- Четиристо хиљада динара је потрошио град _____.
- Највише новца је потрошио град _____.

10. Напиши шестозифрени број који на месту стотина хиљада и деценица има најмањи паран број, а на месту јединица претходник броја 8.

РЕШЕЊА

ВЕЖБА 1 (странице 6 и 7)

1. 4 724 – четири хиљаде осамсто двадесет четири
19 063 – деветнаест хиљада шездесет три
873 928 – осамсто седамдесет три хиљаде деветсто двадесет осам
999 999 – деветсто деветдесет девет хиљада деветсто деветдесет девет

2. пет хиљада осамсто петнаест – 500 815
осамнаест хиљада три – 18 003
четиросто шездесет пет хиљада двадесет један – 465 021
седамсто једна хиљада осамсто педесет три – 701 853

3.

1 000	2 000	3 000	4 000	5 000	6 000	7 000	8 000	9 000	10 000
11 000	12 000	13 000	14 000	15 000	16 000	17 000	18 000	19 000	20 000

20 001	20 002	20 003	20 004	20 005	20 006	20 007	20 008	20 009	20 010
20 011	20 012	20 013	20 014	20 015	20 016	20 017	20 018	20 019	20 020

100 000	110 000	120 000	130 000	140 000	150 000	160 000	170 000
180 000	190 000	200 000	210 000	220 000	230 000	240 000	250 000

4. 7 000 – 7 · 1 000 48 000 – 4 · 10 000
80 000 – 8 · 10 000 600 000 – 6 · 100 000

5.

72 838	72 839	72 840	264 979	264 980	264 981
999 998	999 999	1 000 000	41 999	42 000	42 001

6.

7. 1 984, 2 983, 9 999, 21 872, 73 829, 98 372, 687 938, 831 912, 999 998

8. 37 827 < 98 162 8 726 < 87 266 312 456 < 9 879

9. 100 000 < 90 000 3 · 1 000 < 31 000 4 · 10 000 < 40 000

9. Град Ниш је потрошио 400 000 динара на уређење игралишта.
Најмање новца је потрошио град Шабач.
Четиристо хиљада динара је потрошио град Лесковац.
Највише новца је потрошио град Јагодина.

10. 792 974

Материјал се може користити на више начина: за рад на часу, у виду задатака за домаћи...

Решења свих задатака омогућавају ученику да **самостално провери** да ли је исправно решио/-ла задатке.

СВЕТ ОКО НАС И ПРИРОДА И ДРУШТВО

1. РАЗРЕД

BELMA 2019
Shortlisted

+ СЕТ ОД 9 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Љиља Стокановић, Гордана Лукић, Гордана Субаков Симић

2. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 10 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Љиља Стокановић, Гордана Лукић, Гордана Субаков Симић

3. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 7 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Андријана Шикл Ерски, Марина Мунитлак

4. РАЗРЕД

НОВО!

АТЛАС У ПРИЛОГУ УЏБЕНИКА

Ауторски тим:
Александар Кандић, Гордана Субаков Симић, Жељко Васић, Ивана Петровић, Иван Матејић

5 ОДЛИКА УЏБЕНИКА КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- Савремени уџбеник који **доследно прати спирални модел учења и грађења појмова**
- Мапе, фотографије, илустрације и графичка решења која **подстичу пажњу ученика и доприносе бољем разумевању градива**
- **Богатство различитих активности** које омогућавају интерактивност и ангажовање ученика током учења
- Олакшана **систематизација градива**
- Изузетни **дигитални уџбеници**

1 Доследно прати спирални модел учења и грађења појмова

Рељеф Србије

Подсети се шта си научио/научила о рељефу у другом и трећем разреду. Допуни реченице одговарајућим појмовима.
равница планина долина брдо котлина

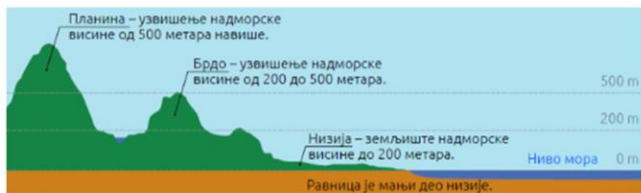

Како одређујемо да ли је неко узвишење брдо или планина? У томе нам помаже надморска висина.

Размисли шта је то надморска висина. Обрати пажњу на сложеницу „надморска“. Шта ти она говори?

Надморска висина је висина неке тачке на површини копна која је изражена у метрима и мери се од површине мора. Површина мора налази се на 0 метара.

Решете: 1. планина; 2. брдо; 3. планина; 4. долина; 5. равница.

РЕЉЕФ СРБИЈЕ

брдско-планински крајеви

низијски крајеви

Подсети се на који се начин обележава рељеф на карти.

Рељеф представља сва узвишења и удубљења на површини земље. Наша домовина одликује се различитим облицима рељефа. У Србији има низија, брда, котлина и планина. Око две трећине рељефа су брдско-планински крајеви, а једну трећину чине низијски.

РЕЉЕФ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (Атлас, стр. 9)

Свака боја има неко значење, тј. приказује неки облик рељефа.

Примени научено о надморској висини, па на линије напиши одговарајуће називе облика рељефа.

Решете: 1. планина; 2. брдо; 3. планина.

Низијски предео Србије

У нашој земљи, низијски предео пружа Саве и Дунава у Војводини. Војводина је низија, која се простира и ван граница Србије (Хрватска). Мање низије простиру се и до Колубаре, Велике, Јужне, Западне Мораве.

Земљиште Панонске низије је веома врло повољан за гајење биљака и багрене траве. У западном и источном делу Војводине налазе се планине – Фрушка гора и Вршачке планине је Вршачки брег).

Фрушка гора

Сазнај више

Некада давно, на простору Војводине постојало је велико море – Панонско море.

Како знамо да је у прошлости ово земље бројни истраживачи пронашли морских животиња (риба, јежева), али и остатака биљака (ловор, фикис и др).

Сазнај више

У Србији постоје бројне природне лепоте и облици рељефа који су скривени и мање познати.

У источном делу наше земље крију се природни каменни мостови који се издижу изнад речице Вратне. Они су некада били део велике пећине која се временом обрушила. Овакви мостови су веома ретки у свету, а код нас их има чак шест!

Каменни мост изнад реке Вратне

Некадашњи вулкан Тилва Њагра

Да ли сте знали да су на простору Србије некада давно постојали вулкани? Њихови остаци налазе се у источној Србији и имају веома занимљиве локалне називе – Тилва Њагра, Крше Сатули, Кумастанак и други.

Поглед на Авалу и торањ

Авала је наша најнижа планина. Висока је свега 511 метара. Авала је веома популарно излетиште крај Београда, а позната је по својим природним лепотама, али и Авалском торњу и Споменнику незаном Јунаку.

Понови...

...тако што ћеш одговорити на следећа питања:

1. Које се две области јасно издвајају у рељефу Србије?
2. Где се налази и како се зове највећа котлина у Србији?
3. Како се зове велики низијски предео на северу Србије?
4. Где се налази и како се зове највиша планина у Србији?
5. Упореди север и југ Србије у погледу рељефа.
6. По чему се разликују планине Копаоник и Авала?

Радна свеска, стране 12 и 13.

- рељеф
- низијски предео
- брдско-планински предео
- долина
- котлина

2 Мапе, фотографије, илустрације и графичка решења

Живот у доба Немањића

Да ли би волео/волела да живиш у доба Немањића? Образложи свој одговор.

За време владавине династије Немањића становништво Србије се делило на сељаци, грађани и властелу (богате људе који су имали власт). Они су се бавили различитим занимањима и зато им се начин живота веома разликовао. Већина становништва је тада била неписмена – није знала да чита и пише.

Живот сељака

Сељаци су били најбројније становништво у држави Немањића. Бавили су се земљорадњом у равницама, а сточарством у планинама. Сеоске куће су прављене од дрвета и блате и биле су покривене сламом. Углавном су имале само једну просторију, са подом од земље, у којој је живела читава породица.

Опиши изглед села и унутрашњост сеоске куће из времена Немањића.

Најважнији део куће је било огњиште, око кога се породица окућала. Над огњиштем се спремала храна, а око њега се јело, седело, спавало, грејало и разговарало. За јело се користило посуђе направљено од дрвета и глине.

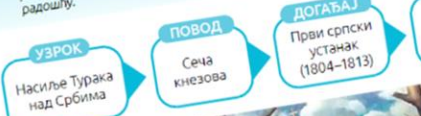
Живот сељака је био тежак, јер су радили од јутра до мрака. Сељаци **земљорадници** су ручно обрађивали земљу древном мотиком, ралом и плугом. Гајили су житарице (пшеницу, јечам, оvas, раж и просо), поврће (купус, лук, грашак, ротквице и друго) и воће (јабуке, крушке, шљиве, брескве, кајсије, грождје и тако даље). У планинским областима сељаци **сточари** су гајили говеда, овце, свиње, козе, магарце и коње. Било је развијено и пчеларство, јер се тако добијао мед и восак. Храна је такође обезбеђивана ловом и риболовом.

Сељаци су сами правили све што им је требало за живот. Жене су ткале и плеле одећу од вуне, лана и конопље, а обућа је израђивана од коже. Деца сељака нису ишла у школу. Када није било послова у домаћинству и у пољу, организоване су забаве на којима се певало и играло у колу. За време празника одржавани су вешари, на којима су организоване разне игре и надметања. Тада су људи забављали путујући музичари, акробате, глумци и друго. За време рата обавеза сељака је била да ратују за владара.

Како сељак на слици обрађује земљу? Како се данас обрађује земља?

Угледни Срби, хајдуци и народне старешине који су успели да избегну сечу кнезова састали су се у селу Орашац у Шумадији. Ту су одлучили да подигну **Први српски устанак** (1804–1813) против Турака. За вођу (војда) устанка изабрали су **Ђорђа Петровића Карађорђа**. То се догодило у зиму 1804. године, на верски празник Сретње. Тако је почео Први српски устанак и борба Срба за ослобођење од турске власти.

Сретње (15. фебруар) је Дан државности Републике Србије. Слави се у знак сећања на дан када је почео Први српски устанак и Српска револуција. Овај празник прослављамо достојанствено, са поносом и радошћу.

СРПСКЕ ВОЈСКОВОЂЕ

Одбрана Београда и мајор Гавриловић

Мајор Драгутин Гавриловић се истакао приликом одбране Београда од напада непријатеља у Првом светском рату 1915. Београд, али је непријатељ ипак успео да заузме град. Мајор Гавриловић је био тешко рањен у овој бици. Веома је значајан говор који је одржао својим војницима уочи ове битке за Београд, иако је знао да у њој не могу да победе, пошто их је напао бројнији и јачи непријатељ:

„Јунаци! Тачно у 15 часова непријатеља треба разбити вашим силним Београда, наше престонице, мора да буде светао. Образ Војници! Јунаци! Врховна команда избрисала је наш пук из бројног стања, дакле, да се бринете за животе ваше, они више не постоје. Зато напред у славу! За краља и отаџбину! Живео краљ! Живео Београд!”

Говор мајора Драгутина Гавриловића браниоцима Београда 1915. године

Гутин Гавриловић? овић саопштио својим војницима ад 1915. године? овора?

отаџбина – земља предака (отац)

1804–1813. Први српски устанак

1815. Други српски устанак

1830. Србија је постала кнежевина

1867. Турци су напустили српске градове

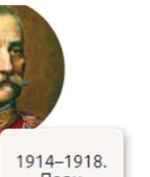
1878. Србија је постала независна држава

1882. Србија је постала краљевина

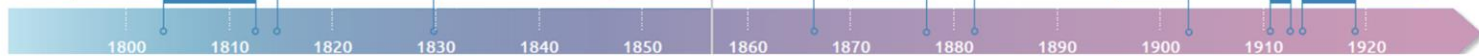

1903. Крај владавине династије Обреновића

1912–1913. Балкански ратови

1914–1918. Први светски рат

2 Мапе, фотографије, илустрације и графичка решења

Извори енергије

Енергија је главни покретач свих живих бића. Ти не можеш да видиш енергију, али можеш да чујеш, осетиш и уочиш њене ефекте. Када трчиш, сређујеш своју собу или причаш, користиш енергију. Користиш је и за друге активности у животу. Као што је потребна човеку, енергија је потребна за живот и другим живим бићима. Такође, потребна је за рад разних уређаја, саобраћајних средстава и др.

Размисли зашто кажемо да је Сунце извор живота.

Извори енергије

- обновљиви
 - Сунце
 - кретање воде
 - ветар
- необновљиви
 - угаљ
 - нафта
 - земни гас

Сазнај више

Истражи на карти Србије (66 страна) где се налазе соларне електране.

Воденица

Кретање воде (водотокови, реке) један је од најзначајнијих обновљивих извора енергије. То је један од првих извора енергије које је човек почео да користи.

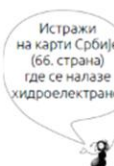
Први објекат који је омогућио употребу енергије речног тока јесте воденица, у којој се енергија реке користила за покретање воденичног точка који је био повезан с каменом у воденици. При окретању воденичног точка окреће се и камен (млишки точак), који својом тежином меље житарице и добија се брашно.

Енергија кретања воде најчешће се користи за добијање електричне енергије. Грађевина која омогућава добијање електричне енергије из енергије водотокова назива се **хидроелектрана**.

Хидроелектрана

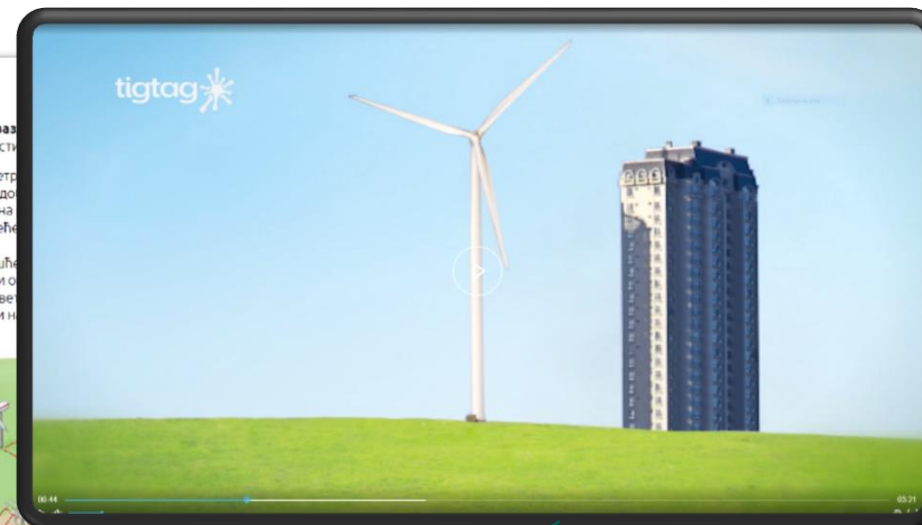
У Србији веће хидроелектране су смештене на Дунаву и Дрини, али постоје и мање хидроелектране на рекама Врла, Височица, Увац, Лим и Западна Морава.

Истражи на карти Србије (66 страна) где се налазе хидроелектране.

Хидроелектрана Бајина башта на Дрини

Ветар или кретање ваздуха је један од обновљивих извора енергије који се користи.

У почетку, енергија ветра коришћена је за покретање ветрењачама. Начин док се енергија реке користила за покретање воденичног точка који је био повезан с каменом у воденици. При окретању воденичног точка окреће се и камен (млишки точак), који својом тежином меље житарице и добија се брашно.

Енергија ветра најчешће се користи за добијање електричне енергије. Објекти који се користе за добијање електричне енергије из енергије ветра називају се **ветропарк**.

Ветропарк

Ветропарк

Ветропаркове је потребно градити на ветровитим местима, а у Војводини нема природног заклона од ветра, па је овај део Србије најповољнији за изградњу ветропаркова. Банат је део Војводине где има највише ветра и где су изградњени највећи ветропаркови у Србији, а то су Чибук 1 и Ковачица. Поред ова два, у Србији постоји још седам ветропаркова и још четири су у изградњи.

Сазнај више

Ветропарк

Извори енергије

обновљиви

- Сунце
- кретање воде
- ветар

необновљиви

- угаљ
- нафта
- земни гас

До **занимљивих садржаја** путем QR кодова.

3 Богатство различитих активности

Учимо кроз разноврсне активности

- Певамо и слушамо музику
- Радимо задатке
- Ствар...
- Разговарамо
- Истражујемо
- Радим у Page...
- Подсећамо се (кроз разговор и задатке)
- Играмо се
- Непоз...

Размисли, разговарај и одговори
Разговарамо о томе колико је важно
Понови...

Обнављамо научено и примењујемо стечена знања

Разговарамо о томе колико је важно
Приликом куповине нових производа, предност дајемо онима који су произведени од рециклираних материјала. Зашто?
Због чега је важно да свако од нас да свој допринос у очувању животне средине? Размени са другарима из одељења идеје и предлоге. Направите заједно постер под називом „Чувари природе“.

Чувамо природу

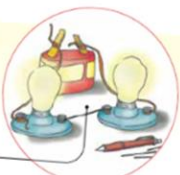
- Понови...**
...тако што ћеш одговорити на следећа питања:
- Објасни како повећана потрошња утиче на природне ресурсе.
 - На које све начине загађујемо природне ресурсе?
 - Наведи неколико начина којима штитимо природне ресурсе од претераног коришћења.
 - Наведи неколико начина којима штитимо природне ресурсе од загађења.

Оло правимо тако што повежемо његове делове, приказано на сликама. Уочи по чему се разликују струјна кола.

бакарна жица

Бакар добро проводи електричну струју. Због тога су сијалице засветлеле након повезивања свих делова струјног кола.

графитна мина

Бакар добро проводи електричну струју од бакура. Након повезивања струјног кола, али не засветлеће сијалице.

канал

Када уместо бакарне жице или графитне мине ставимо канал или дрвени штапић, сијалица неће засветлети.

Графитна мина може да се користи у струјној жици, уз помоћ графитне мине. Графитна мина може да се користи у струјној жици и у школи.

Графитна мина који су електрични проводници, а дрвени штапић и канал су електрични изолатори.

Уради огледе из Радне свеске са стр. 110 и 111.

Електрични проводник

Електрични проводник

Електрични изолатор

4 Олакшана систематизација градива

Срби и српска држава

1804–1813. Први српски устанак

1815. Други српски устанак

1830. Србија је постала кнежевина.

1878. Србија је постала независна држава.

1882. Србија је постала краљевина.

од почетка XIX века до данас

1914. Церска и Колубарска битка

1941. Напад Немачке на Југославију, почетак Другог светског рата у Југославији

1944. Ослобођење Београда у Другом светском рату

2006. Република Србија је поново постала независна држава

1804–1835. Српска револуција

1830–1882. КНЕЖЕВИНА СРБИЈА

1882–1918. КРАЉЕВИНА СРБИЈА

1914–1918. Први светски рат

1918–2003. СРБИЈА ЈЕ ДЕО ЈУГОСЛАВИЈЕ

1939–1945. Други светски рат

2006. до данас СРБИЈА ЈЕ ПОНОВО НЕЗАВИСНА ДРЖАВА

Сада знам...

МАТЕРИЈАЛИ

- СМЕШЕ**
 - РАЗДВАЈАЊЕ САСТОЈАКА СМЕШЕ
 - СТАЊА
 - Чврсто
 - Течно
 - Гасовито
- САГОРЕВАЊЕ**
 - ЗАПАЉИВИ МАТЕРИЈАЛИ
 - ПОЖАР
- МАГНЕТ**
 - ДЕЈСТВО МАГНЕТА
- КОРИШЋЕЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**
 - РАЦИОНАЛНА ПОТРОШЊА
 - ПРАВИЛНО РУКОВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНИМ АПАРАТИМА
- МАТЕРИЈАЛИ КОЈИ ПРОВОДЕ ЕЛЕКТРИЧНУ СТРУЈУ**
 - ПРОВОДНИЦИ
 - ИЗОЛАТОРИ
- МАТЕРИЈАЛИ КОЈИ СЕ МОГУ НАЛЕКТРИСАТИ**
 - НАЛЕКТРИСАВАЊЕ
 - ЕЛЕКТРИЦИТЕТ

🏠 Радна свеска, стране 126, 127 и 128.

Размисли и процени свој труд, постигнуће и задовољство, а затим и описом искажи мишљење о свом раду након четврте области природе и друштва у четвртом разреду. Обој онолико поља колико ти одговара.

Постигнуће (оцена):

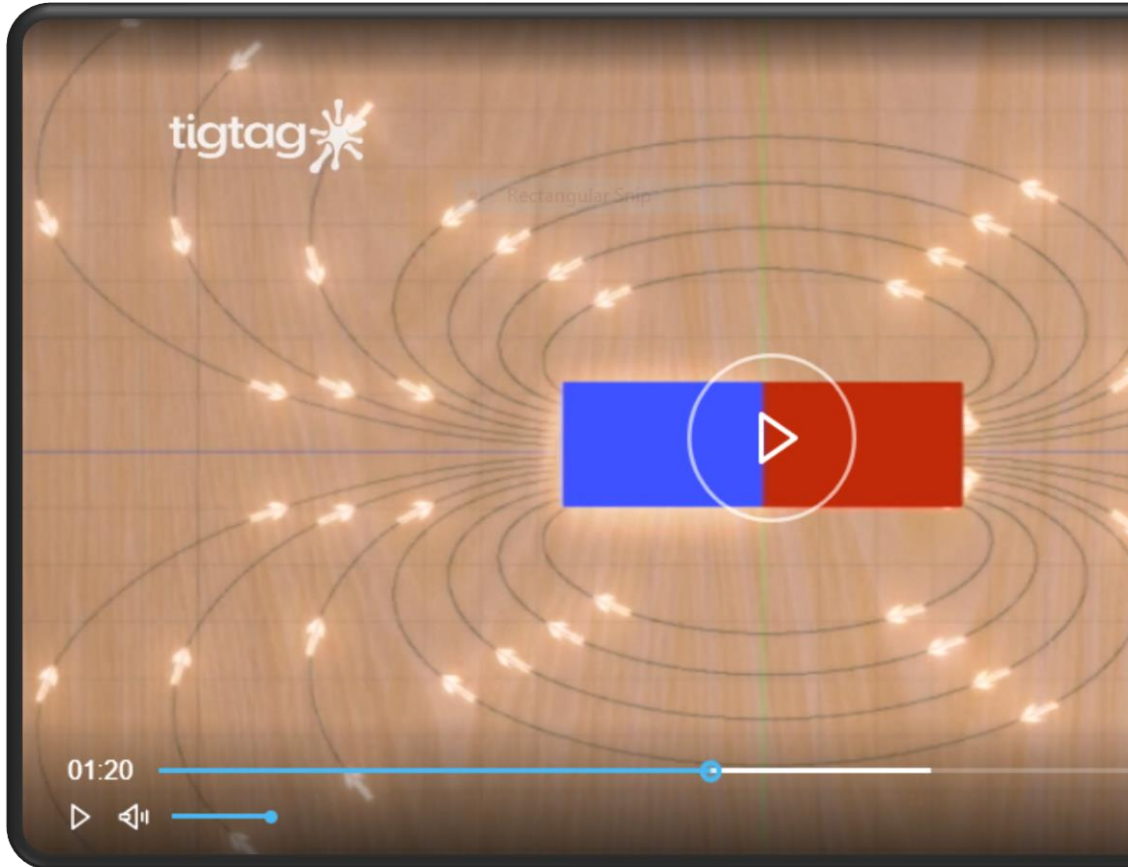
Уложени труд:

Задовољство после учења и оцењивања:

184 Савете како да попуниш поља можеш наћи на страни 6.

5 Дигитални уџбеник

Поред тачне тврдње означи слово Т, а поред нетачне слово Н.

	Т	Н
Површинске воде налазе се испод површине земље.	☐	☐
Баре, реке и језера јесу стајаће воде.	☐	☐
Река је текућа вода.	☐	☐
Река може да има притоке.	☐	☐

СТРАНА: 13 / 16

5 ОДЛИКА РАДНЕ СВЕСКЕ КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- **Разноврсни задаци** покривају прописане исходе
- Прилагођеност **различитим могућностима ученика**
- Задаци, истраживања и пројекти **повезани са свакодневним животом** помажу изградњи функционалних знања
- **Рад у пару и групни рад** помажу ученицима у стварању сарадничких односа и социјалних вештина
- **Провере знања и мозгалице** на крају сваке области

1

Активности покривају прописане исходе

Чувајмо здравље и безбедност

Ову игру могу да играју 2, 3 или више учесника. Потребни су коцкица и фигурице. Игру почиње учесник чија се коцкица окрене на број 6. Бацањем коцкице одређује се за колико поља се помера фигурица. Ако фигурица стане на поље са сликом, играч чита поруку на десној страни и прати упутства. Победник је онај који први стигне до циља.

Пројектни задатак

Већина места (градава, варошица, општина) има своје симболе (грб и заставу).

Као заједнички одељењски пројекат истражите све о симболима свог места или општине.

Уколико ваше место или општина нема симболе, уз помоћ старијих истражите нешто о прошлости и значајним одликама свог места и осмислите на основу тога нове симболе.

Застава

Значење

.....

.....

.....

.....

Грб

Значење

.....

.....

.....

.....

Материјали који се могу наелектрисати

Посматрај и закључи.

Материјал:

- балон,
- ситни папирићи,
- вуњени предмет (на пример, шал или рукавице).

Оглед 1
(Наелектрисани балон)

Упутство: Прво што треба да урадиш јесте да надуваш балон. Потом га прinesi ситним папирићима или коси.

Шта примећујеш?

.....

.....

.....

Затим протрљај балон неким предметом од вуње. Поново га прinesi ситним папирићима или коси.

Шта примећујеш?

.....

.....

.....

Шта закључујеш?

.....

.....

.....

.....

2 Провере знања и мозгалице на крају сваке области

Провери своје знање

- По чему се човек разликује од других живих бића?
.....
.....
- Заокружи слово испред тачног одговора.
Чланови заједнице су најчешће блиски рођаци. Они живе заједно и зависе једни од других. Старији брину о млађима док се не осамостале. То је:
а) породица,
б) одељење,
в) насеље,
г) држава.
- Заокружи слово испред тачног одговора.
Како се назива период у животу када човек полно сазрева и нагло расте?
а) детињство
б) зрелост
в) пубертет
г) старост
- На линије испод слика напиши какве се промене дешавају у пубертету.

- Напиши како одржаваш личну хигијену свакога дана.
.....
.....
- Због чега је важно водити рачуна о времену које проводимо у коришћењу дигиталних технологија?
.....
.....
- Знаком ✓ означи шта спада у дигитално насиље.
 - слање увредљивих порука путем СМС-а
 - слање порука подршке другару који иде на такмичење
 - слање рођенданских честитки мејлом
 - дељење туђих личних података
 - исмевање туђих слика
 - дељење текста песме коју треба научити напамет
 - сексуално узнемиравање
- Како је најправилније поступити у случају дигиталног насиља?
.....
.....

25–28	21–24	17–20	13–16	до 12
Твоје знање је одлично!	Имаш врло добро знање!	Добро ти иде, али можеш још боље!	Нека ти учитељ/учитељица помогне!	Пробуди се, време је за учење!

Мозгалица

1. На илустрацијама су приказани примери правилног и неправилног руковања електричним апаратима у домаћинству.

На доњем цртежу обој својом омиљеном бојом поља означена бројевима који се налазе испод илустрација на којима је приказано неправилно руковање електричним апаратима у домаћинству.

Ако правилно обојиш цртеж, можеш да уочиш обресе једног предмета за чији рад је неопходна електрична струја, а то је:

Напиши како треба да користиш овај предмет да би смањио/смањила потрошњу електричне енергије у свом дому.

.....
.....

МУЗИЧКА КУЛТУРА

1. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 2 КАРТИЦЕ

Ауторски тим:
Драгана Михајловић Бокан
Марина Ињац

2. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 6 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Драгана Михајловић Бокан
Марина Ињац

3. РАЗРЕД

+ СЕТ ОД 6 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Драгана Михајловић Бокан
Марина Ињац

4. РАЗРЕД

НОВО!

+ СЕТ ОД 7 КАРТИЦА

Ауторски тим:
Драгана Михајловић Бокан
Марина Ињац

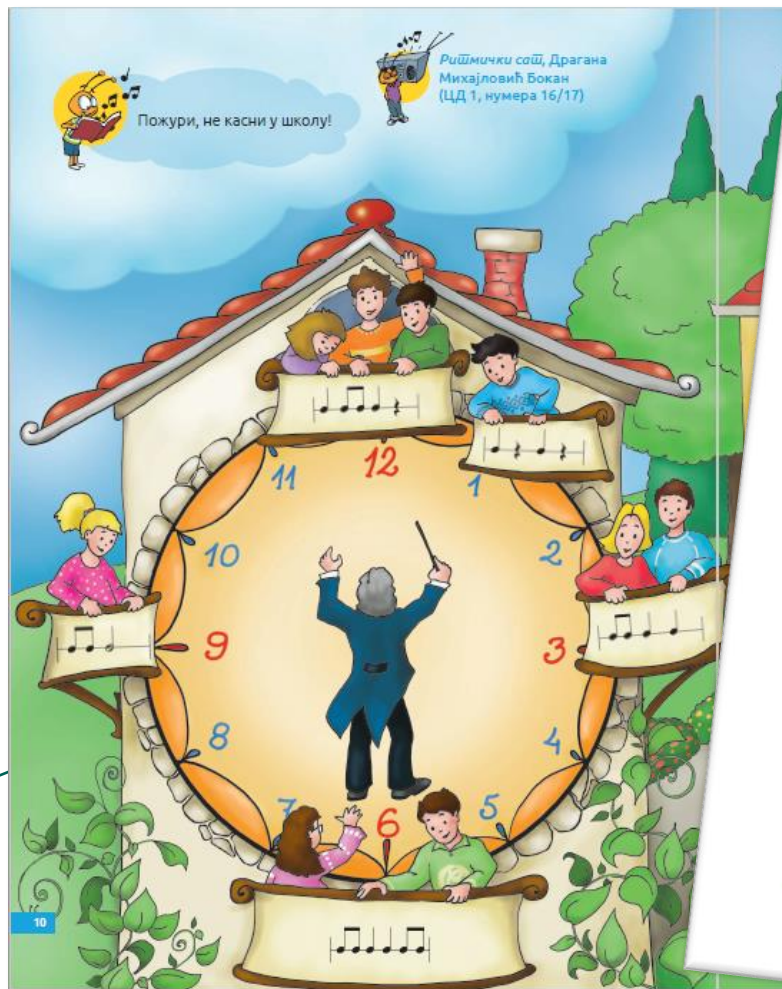
5 ОДЛИКА УЏБЕНИКА КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- **Поступност** и **систематичност** у увођењу појмова
- Пажљиво одабране **савремене композиције**
- Функционалне и маштовите **илустрације**
- Унутарпредметно и међупредметно **повезивање**
- **Лако савладавање градива** кроз игру и дидактички материјал

2 Пажљиво одабране савремене композиције

Као и ознаке за динамику, и називи различитих темпа потичу из италијанског језика.

Andante – умерено лагано (брзином хода, корачајући)	Moderato – умерено
Adagio – лагано	Allegro – брзо (весело)
Lento – споро	Vivo – веома брзо (живахно)

Темпо

- Ленто се креће корњача стара, Ленто је споро без имало жара.
- Адађо је лагано њихање травице, адађо је кретање шарене кривице.
- Анданте нас посматра стари деда Сима, анданте корачајући добре воље има.
- Модерато, темпо је умерен, Као лав, краљ, поносан, одмерен.
- Алегро лети кукавица весело и брзо, Алегро лети, где да слети, не зна па одлети.
- Виво, виво, виво, виво, врабац лети живо, Виво, виво, певајмо сад сви покретљиво.

Музика и текст: Ладо Леш

Научи да певаш песму *Темпо*. Она ће ти помоћи да научиш називе различитих врста темпа, као и њихово значење.

- темпо
- умерено
- умерено лагано
- лагано
- споро
- брзо
- веома брзо

Ученици радо певају **нове и савремене композиције**, наменски рађене за уџбеник и прилагођене узрасту деце.

Једним кликом до композиције у дигиталном уџбенику.

4 Лако савладавање градива кроз игру и дидактички материјал и дигиталне уџбенике

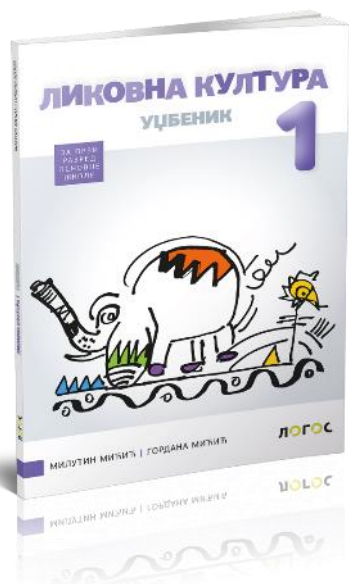

Металофон у дигиталном уџбенику

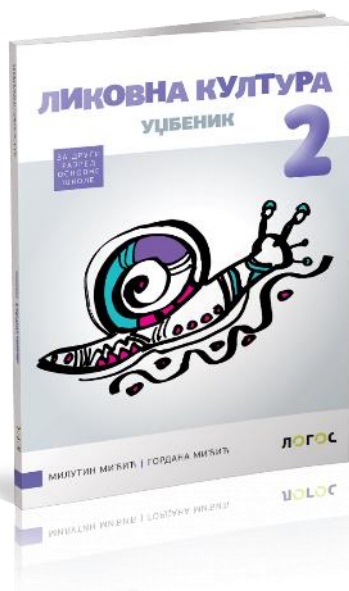
ЛИКОВНА КУЛТУРА

1. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Милутин Мићић
Гордана Мићић

2. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Милутин Мићић
Гордана Мићић

3. РАЗРЕД

Ауторски тим:
Милутин Мићић
Гордана Мићић

4. РАЗРЕД

НОВО!

Ауторски тим:
Милутин Мићић
Гордана Мићић

5 ОДЛИКА УЏБЕНИКА КОЈЕ ИСТИЧУ НАСТАВНИЦИ

- Садржаји усмерени на **ученика**, прилагођени **интересовањима** и **индивидуалним могућностима** ученика
- **Визуелни садржај** обликује културне потребе ученика и подстиче на креативност
- Многобројни занимљиви **задачи** за самосталан рад и рад у пару или групи
- **Богата** дидактичко-методичка апаратура
- Изузетни **дигитални уџбеници**

1 Садржаји усмерени на ученика

- Којим ликовним елементима је грађено ово дело?
Упореди га с примером који се налази изнад.
Нађи сличности и разлике.

- Посматрај ову репродукцију.
Шта мислиш, зашто је уметник овом делу дао назив „Тридесет“?
Које математичке елементе уочаваш на њему?
Шта тачка представља у писању, а шта у математици?

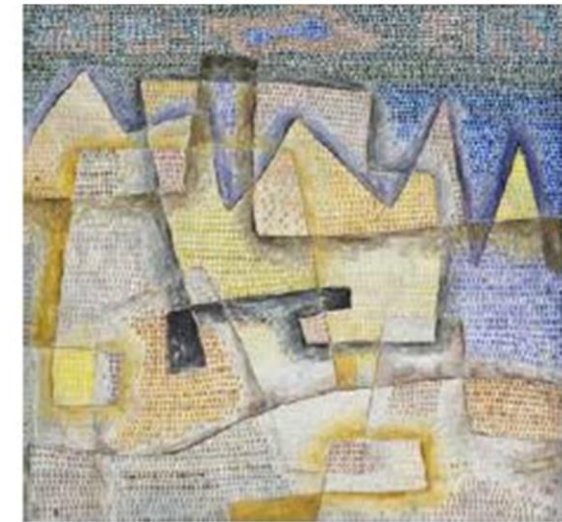
■ Василиј Кандински, Тридесет

- Којим ликовним елементима је грађено ово дело?
Упореди га с примером који се налази изнад.
Нађи сличности и разлике.

■ Паул Кле, Стеновита обала

Овако конципиран уџбеник **прилагођен** је **индивидуалним могућностима** ученика.

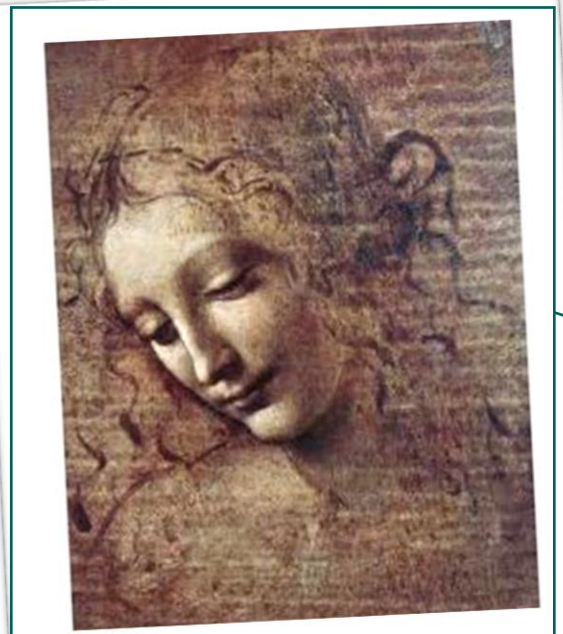

■ Паул Кле, Стеновита обала

На овај начин подстакнуто је **интересовање ученика**.

2 Визуелни садржај обликује културне потребе ученика и подстиче на креативност

ГВАШ

● Гваш је техника сликања настала комбинацијом акварела и беле темпере. Бела боја меша се с акварел бојама. Можемо да користимо белу боју да бисмо наставили рад у гваш техници. Гваш је густ и покрива подлогу, а дозвољава и преправке и прекривање наноса боје. Може се комбиновати с акварелом и темперама.

■ Леонардо да Винчи,
Глава младе жене са
разбуршеном косом
(Леда)

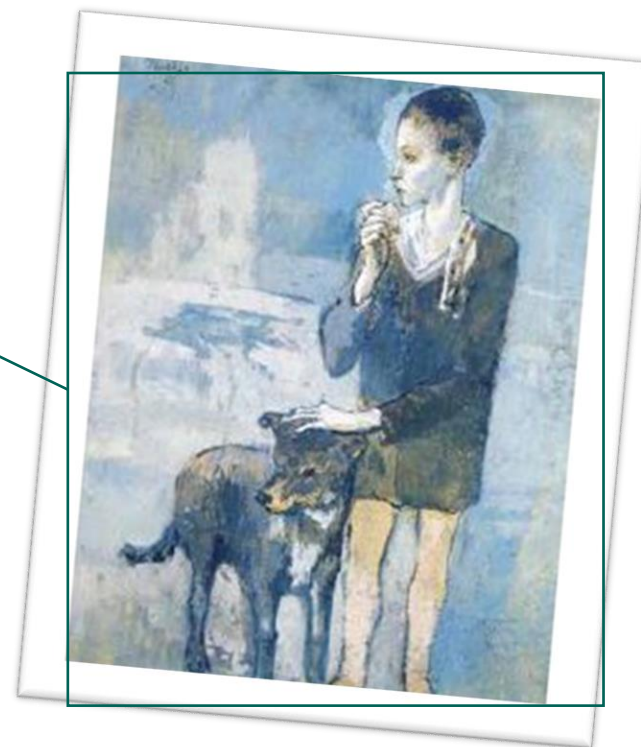
■ Пабло Пикасо,
Дечак са псом

Задатак

1. Игра беле боје и акварела

Ово је раду пару. Један ће бити бели играч, а други играч у бојама акварела. Играч у бојама акварела сликаће акварел бојама на папиру неколико минута. После тога наступа бели играч. Он ће белом бојом прећи делове акварела. Потом први играч поново слика акварел бојама. Тако ћете наизменично радити десет-петнаест минута. После тога замените улоге и поновите игру. Направите изложбу тако што ћете радове сваког пара поставити један уз други. Обиђите изложбу, посматрајте и уочавајте. На крају разговарајте и реците шта мислите о радовима и о начину на који сте радили.

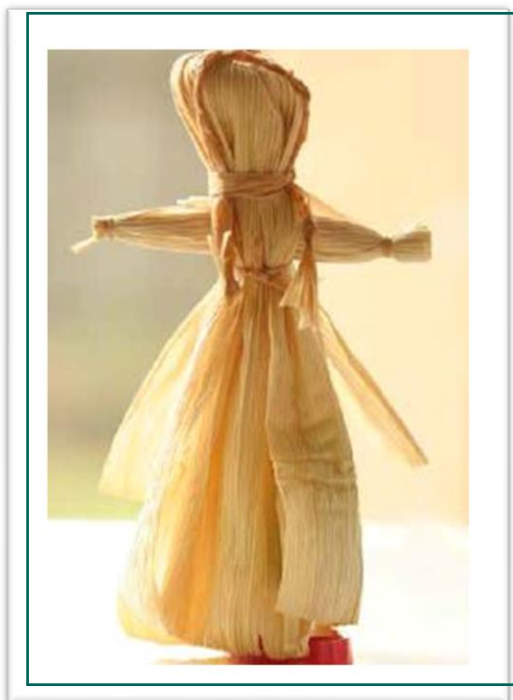
Овако конципиран уџбеник **проширује знања** ученика о ликовним делима и техникама.

На овај начин подстакнуто је **интересовање ученика.**

3 Многобројни занимљиви задаци за самосталан рад и рад у пару или групи

ЗАПЛЕШИМО С ЛУТКАМА

■ **Лутке од љуштика кукуруза**

Први корак

- С клипа кукуруза пажљиво скини љуштики да се не би покидале.
- На врху љуштики налази се чврсто задебљање одакле полазе листови.
- Окрени листове на супротну страну тако да врх остане унутар њих.
- Мало ниже, пет-шест центиметара од врха, вуницу или канап обавиј око љуштика, стегни и завежи. Тако обликујеш главу.
- Десетак центиметара ниже опет обавиј љуштики и вежи их на том месту вуницом или канапом. Тако правиш струк.
- Испод тога раздвој листове на два дела за ноге и оба доле вежи.
- Од два-три листа која ћеш скинути с другог клипа направи руке тако што ћеш те листове везати са обе стране и маказама поравнати крајеве.

Други корак

- На трупку лутке пажљиво раздвој листове и провуци руке.
- Сада је готово тело лутке, па ћеш прећи на детаље: очи, лице, косу, капу, одећу.
- Делове лица можеш нацртати, а можеш их направити и од дугмића, вунице, плодова.
- Косу направи од вунице или канапа.
- Одећу можеш правити намотавањем вунице око тела лутке или од платна које ћеш везати за лутку.

96

Многбројни и разноврсни задаци прилагођени су узрасту и развојном нивоу ученика.

Други корак

- На трупку лутке пажљиво раздвој листове и провуци руке.
- Сада је готово тело лутке, па ћеш прећи на детаље: очи, лице, косу, капу, одећу.
- Делове лица можеш нацртати, а можеш их направити и од дугмића, вунице, плодова.
- Косу направи од вунице или канапа.
- Одећу можеш правити намотавањем вунице око тела лутке или од платна које ћеш везати за лутку.

4 Изузетни дигитални уџбеници

ЛИКОВНА КУЛТУРА 4 / Ексклузивни материјал

Страна 4 од 6

- На овој репродукцији приказан је пејзаж (предео). Упореди га с примерима с претходне стране. По чему су слични? По чему се разликују?

Жорж Сера, Пејзаж са мостом

- Када се тачка креће и оставља траг, настаје линија. Линија је скуп тачака у низу. То можеш проверити ако умочиш кликер у боју и закотрљаш га по папиру.

Тачка на врху оловке се креће и оставља траг. Распоређивањем тачака и линија гради се цртеж.

- Како ће линија изгледати зависи од цртача, али и од средстава које он користи. Према томе како су и чиме повучене, линије се деле на широке, уске, дугачке, кратке, оштре, испрекидане и друге.

Према путањи, линије могу бити праве, криве, угласте, отворене, затворене, хоризонталне, вертикалне, дијагоналне и друге.

Све ове врсте линија настају као траг неког средства на папиру, платну или другој подлози.

Линијама и тачкама стварамо цртеж.

ЛИКОВНА КУЛТУРА 4 / Ексклузивни материјал

Страна 3 од 6

ТАЧКА - ЛИНИЈА - ПРОСТОР

Ликовни елементи су средство изражавања ликовних уметника. О ликовним елементима умочићеш га у претходним разредима. Сети се шта су ликовни елементи. Наброј их.

- Репродукција је фотографија оригиналног дела. Она нам омогућава да видимо многа дела која не бисмо могли видети уживо. Уочи ликовне елементе на овој репродукцији. Који је елемент највише заступљен?

Паул Клее, На Гарнису

- Посматрај ову репродукцију. Шта мислиш, зашто је уметник овом делу дао назив „Тридесет“? Које математичке елементе учоваш на њему? Шта тачка представља у писању, а шта у математици?

Евањелин Сандерсон, Тридесет

- Којим ликовним елементима је грађено ово дело? Упореди га с примером који се налази изнад. Нађи сличности и разлике.

Паул Клее, Stadtbild obala

На овој репродукцији учоваш да је цртеж грађен тачкама. По чему се овај цртеж разликује од математичког цртежа? По чему му је сличан? Где све учоваш тачке на часовима математике? На којим још часовима учиш о тачки? За шта све ти користиш тачку?

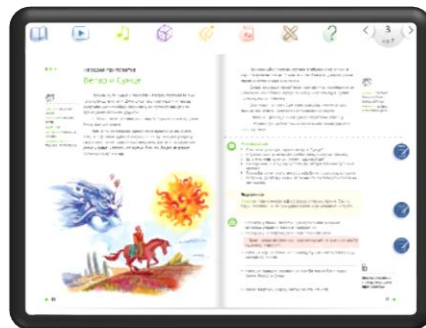
**100% ПОДДРШКЕ
НАСТАВНИКУ**

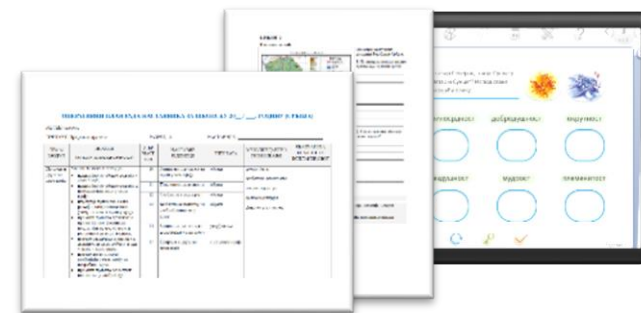
Бесплатан уџбенички комплет

Дигитални уџбеник

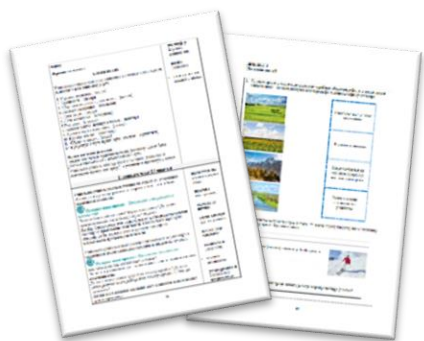

Прилагођени месечни планови и готови материјали за онлајн наставу

У КОМПЛЕТУ ЗА НАСТАВНИКЕ

Приручник са дневним припремама

Одштампани тестови

Приручник за Пројектну наставу

Образовна академија

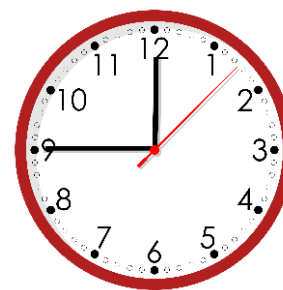
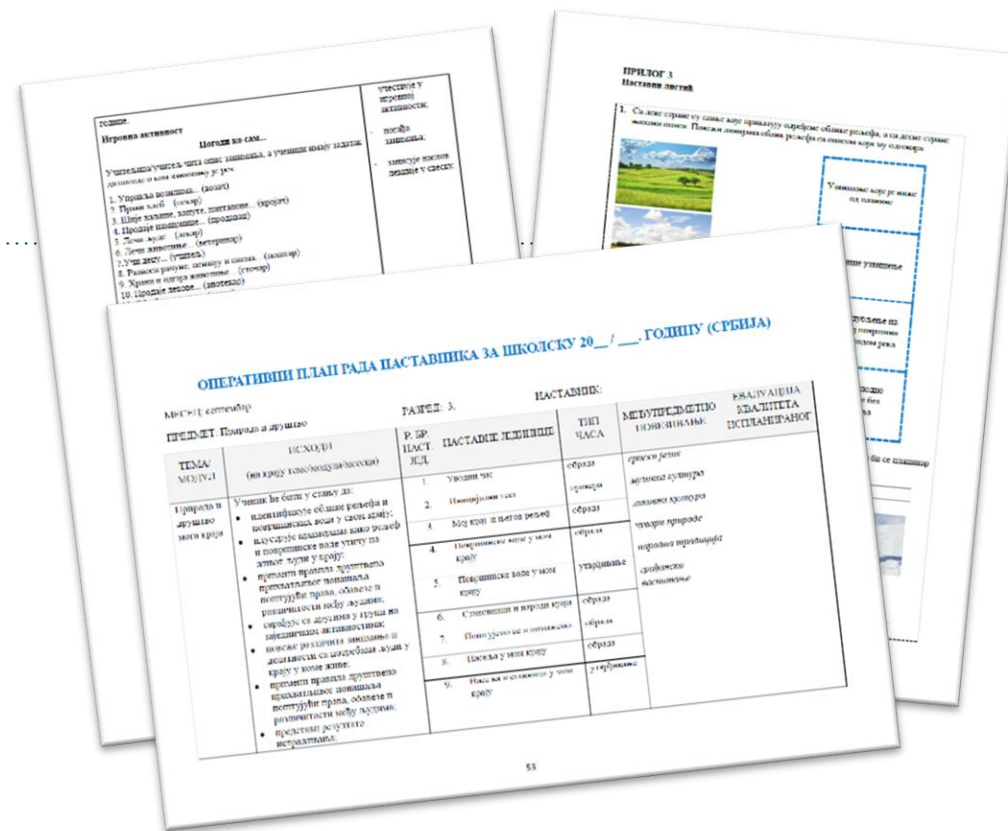
е-ОБРАЗОВНА АКАДЕМИЈА

Мање стреса,
бољи резултати

МАЊЕ ВРЕМЕНА ЗА ПРИПРЕМУ ЗА ЧАСОВЕ

- **Детаљна упутства** за сваки час са јасно наглашеним исходима
- Предлози годишњег плана рада, **месечних планова** и дневних припрема
- За **квалитетне часове**, уз изузетно лаку примену у пракси
- **Додатни материјали** (радни листићи, креативне радионице, игре...)
- Прилагођени планови и готови материјали **за онлајн наставу**

Дневне припреме воде кроз ток часа из минута у минут

ТЕСТОВИ

- Комплекти одштампаних тестова у **2 групе** за Српски језик, Математику и Свет око нас/Природу и друштво садрже задатке у **3 нивоа** сложености
- Питања су у **функцији провере остварености исхода** из одређеног градива
- Одштампани за **све ученике** у одељењу

ПРИРУЧНИК ЗА ПРОЈЕКТНУ НАСТАВУ

- **Готови** **разрађени пројекти** , али и мноштво скица и идеја пројеката
- Развија **интердисциплинарност** у учењу, **отвореност**, **креативност** и **сараднички** однос, уз коришћење дигиталних технологија и јачање међупредметних компетенција.

ДА ЛИ РАД НАСТАВНИКА МОЖЕ БИТИ ЛАКШИ?

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Да, може – **Образовна академија** ће вам показати како!

У школској 2019/20. започели смо са
БЕСПЛАТНИМ АКРЕДИТОВАНИМ ПРОГРАМОМ ЕДУКАЦИЈЕ.
Претходне године он је био још садржајнији,
а после изузетних утисака учесника, одлучили смо да ове
године проширимо програм **ВЕБИНАРИМА ЗА РОДИТЕЉЕ**.

ОБРАЗОВНА АКАДЕМИЈА 2021/22.

Више о програму на: www.klett.rs/akademija

**БУДИТЕ И ВИ УЧЕСНИК
НАШИХ ВЕБИНАРА!**

Придружите се задовољним
полазницима нашег
програма едукације.

ПРИЈАВИТЕ СЕ!

ОБРАЗОВНА АКАДЕМИЈА 2021/22.

- 1. ОНЛАЈН ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ УЏБЕНИКА И ВЕБИНАРИ ОПШТЕГ ТИПА**
Будите информисани о садржају нових уџбеника и актуелностима из наставне праксе.
- 2. АКРЕДИТОВАНИ ОНЛАЈН СТРУЧНИ СКУПОВИ ЗА НАСТАВНИКЕ**
Учинићемо све да вам уштедимо време и енергију, нудећи вам предавања врхунских стручњака на актуелне теме.
- 3. ВЕБИНАРИ ЗА РОДИТЕЉЕ**
Очекује вас прегршт вредних смерница за одгајање независног, самопоузданог и одговорног детета.

МНОШТВО
АКТИВНОСТИ
+ БОДОВИ
ЗА СТРУЧНО
УСАВРШАВАЊЕ

Образовна
академија
2020/21.
године

193

онлајн презентације
уџбеника и вебинара
општег типа

21

Акредитовани
вебинар

Укупно
72 296
учесника

1

ОНЛАЈН ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ УЏБЕНИКА

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Најлакши начин да се упознате са садржајем нових уџбеника!

Вебинарима присуствујете **из удобности свог дома**, а од аутора или уредника ћете сазнати све информације о новим издањима које вас интересују.

ПРВИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР–ДЕЦЕМБАР 2021.

ДРУГИ ТЕРМИН: ФЕБРУАР–МАРТ 2022.

**ТЕРМИНИ ЋЕ
БЛАГОВРЕМЕНО
БИТИ ОБЈАВЉЕНИ
НА:
www.logos-edu.rs**

потврда и бодови за интерно усавршавање

2

АКРЕДИТОВАНИ ОНЛАЈН СТРУЧНИ СКУПОВИ

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**
Мање стреса,
бољи резултати

Актуелне теме и врхунски стручњаци!

Посебна погодност за све наставнике и наставнице који користе издања Групе Klett Србија.

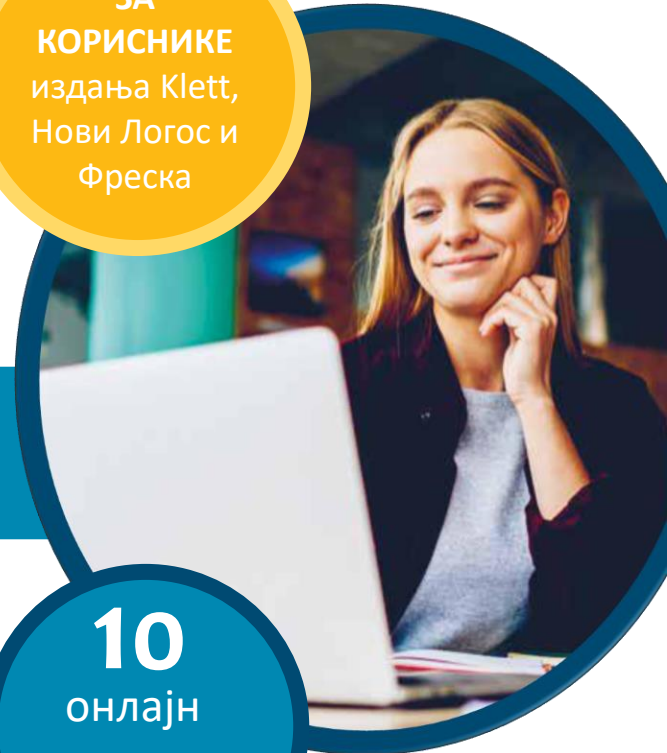

1 бод за стручно усавршавање

Укупно **10 бодова** за стручно усавршавање.

**ЗА
КОРИСНИКЕ**
издања Klett,
Нови Логос и
Фреска

10
онлајн
стручних
скупова

ПРЕДАВАЧИ НА АКРЕДИТОВАНИМ СКУПОВИМА

НЕ ПРОПУСТИТЕ НАШЕ СЈАЈНЕ ПРЕДАВАЧЕ!

Урош Петровић
Књижевник и
аутор концепта
„Загонетна
питања”

Др Ранко Рајовић
Предавач на
Педагошком
факултету у
Копру

Марко Стојановић
Глумац и пантомимичар,
председник Светске
организације
пантомимичара

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

И ДРУГИ
ПРИЗНАТИ
СТРУЧЊАЦИ...

10 АКРЕДИТОВАНИХ ТЕМА У 2021/22.

Тема	Термин
1. Авантура ума на школском часу	НОВЕМБАР 2021.
2. Образовне неуронауке у школи – пут од науке до праксе	ДЕЦЕМБАР 2021.
3. Педагошка документација: свеска праћења развоја и напредовања ученика	ДЕЦЕМБАР 2021.
4. Формативно оцењивање: методе, технике и инструменти	ФЕБРУАР 2022.
5. Комуникацијске вештине у школској арени	ФЕБРУАР 2022.
6. Дигитална настава – корак напред или назад?	МАРТ 2022.
7. Знати своје границе је пола добре комуникације	МАРТ 2022.
8. Природне науке кроз НТЦ методологију	АПРИЛ 2022.
9. Мапа ума – начин да учење буде игра	МАЈ 2022.
10. Ко се боји медијске писмености још	МАЈ 2022.

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Више о
програму на:
[www.klett.rs/
akademija](http://www.klett.rs/akademija)

3 ВЕБИНАРИ ЗА РОДИТЕЉЕ

**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Пратите
распоред на:
[www.klett.rs/
akademija](http://www.klett.rs/akademija)

ПОГЛЕД НА РОДИТЕЉСТВО ИЗ УГЛА ПСИХОЛОГА

НОВО!

Тема	Термин
1. Бити добар родитељ	НОВЕМБАР 2021.
2. Како до сарадње са дететом	ДЕЦЕМБАР 2021.
3. Како одгајити емоционално писмено дете	ФЕБРУАР 2022.
4. Како одгајити самопоуздано дете	МАРТ 2022.

Јелена Марушић

Психолог и саветник за васпитање

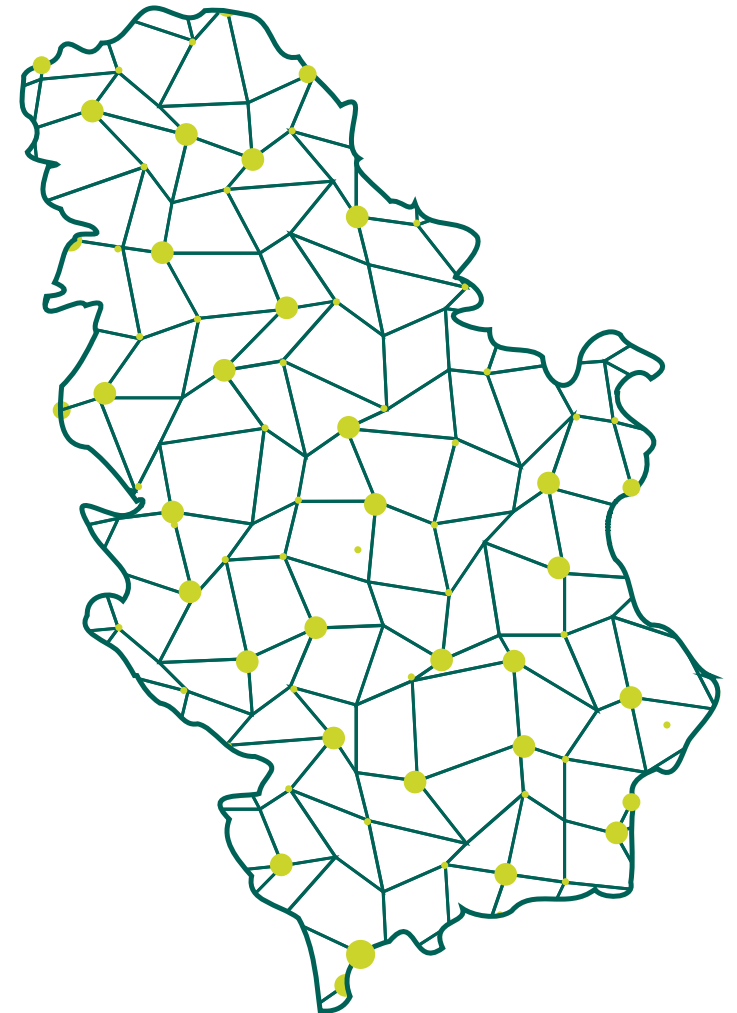
Гледајте вебинаре на *Youtube* каналу *Klett Beograd*

ПРВИ ИЗБОР НАСТАВНИКА У СРБИЈИ

95%

наставника који су
евалуирали
уџбенички комплет
изјаснили су се да би
користили издања
Групе Klett Србија

” МИШЉЕЊА НАСТАВНИКА

Небојша Трајковић, учитељ
ОШ „Вук Караџић”, Лебане

О УЏБЕНИКУ

„Није се мање очекивало од ауторки Музичке културе које брижљиво поштују све педагошке принципе усклађујући их са дечјим интересовањима како би што боље и лакше савладала основну музичку писменост, упловила у један свет племенитости у којем владају доброта, памет и мир.”

О ДИГИТАЛНОМ УЏБЕНИКУ

Зорица Ивковић, учитељица
ОШ „Кнез Лазар”, Лазаревац

„Дигитални уџбеници и е-учионица су тако јасно конципирани да се и најмлађи ученици брзо едукују да их самостално користе. Они нестрпљиво чекају нове изазове, мотивација и самопоуздање им расте, а најважније је да су **срећни** док уче!”

ВАШЕ МИШЉЕЊЕ?

ЛОГОС

www.logos-edu.rs